

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

Četrta internacionala

Dne 3. marca letošnjega leta je Stalin v svojem govoru, ki ga je imel v Osrednjem odboru komunistične stranke, prvič uradno priznal, da živi poleg III. internacionala še druga komunistična mednarodna organizacija, ki si je nadela ime IV. internacionala in ki stoji pod vodstvom znanega izgnanca iz sovjetske Rusije »domovine svetovnega proletariata«, Leona Trockega. Stalin je za označbo tega svojega nasprotnika rabil stavek: »Dovolj je, da se spomnimo članov tako imenovane IV. internacionala, od katere je dve tretjine vohunov. Spomnite se Suvarinov skupine v Franciji, Ruth Fischerjeve v Nemčiji in Istmana v Ameriki.« Torej je ta, tako imenovana IV. internacionala, ki Stalinu ne da mirno spati in ki mu narekuje tako krvavo obračunavanje s trockisti, o katerem vedno znova poročajo vesti iz Sovjetije?

Borba med komunisti, pristaši Stalina in pristaši Trockega je že stara in je izbruhnila kmalu po Leninovi smrti. Čeprav se v končnem cilju ena in druga skupina nič ne ločita — namreč pognati ves svet v revolucijo in po vsem svetu upostaviti diktaturo proletariata nad ostalimi ljudskimi plastmi, — je med njima vendar razlika v taktiki. Trocki razlaga Marxov in Leninov nauk v tem smislu, da marksistične diktature samo v eni državi, pa čeprav je tako obširna kakor je sovjetska Rusija, ne bo mogoče vzdržati. Zato je vse sile treba osredotočiti na ta cilj, da revolucionarni komunistični plani čim prej objame vse svet, da ne bo več »mešanih« držav, ki bi utegnile obbrezovati sadove komunističnega prevrata v Rusiji, mu vzeti mednarodni značaj in končno celo pomешaniti s svojim vplivom ruske boljševike, kar Trocki že danes očita Stalinu in njegovi skupini. Za Trockega je Stalin, ki hoče v prvi vrsti zasidirati komunistično oblast v sovjetskih narodih in ki podpira svetovno revolucijo, ki je skrb III. internacionala le bolj drugotno, to je moralno in denarno, vojaško dosejati le še v Španiji, — za Trockega je torej Stalin s to svojo taktiko navaden buržuj, ki se trese za svojo oblast in jo vedno bolj naslanja na nacionalne elemente ter tako Sovjetiji daje značaj nekakšnega proletarskega fašizma. Stalinu se očita, da je uvedel znova neenake plače, rekordni sistem dela, da je izdal marksizem, ker je priznal zasebno lastnino, čeprav le do gotove mere, češ da to uvaža v sovjetsko družbo zopet »malega buržujca«, da se peča s kapitalističnimi državami in tudi Sovjetijo opravlja vedno bolj po kapitalističnih načelih. Nasprotno pa se od Stalinove strani poudarja, da so Trocki in stari boljševiki nevarni in zablodeli sanjači, ki ne pojmujejo ne Marxa ne Lenina in ne razumejo, da permanentna revolucija ni stanje, v katerem bi človek mogel stalno živeti.

Med te dve skupini, ki se borita med seboj na življenje in smrt, se dele tudi komunisti po svetu v dva tabora. Seveda je borba, vsaj kar tiče sredstev, ki so komu na razpolago, zelo neenaka. Stalin ima na razpolago državni aparat, policijo, vojsko, stranko in odlično razpredeno vohunsko službo. Njegovi nasprotniki vsega tega nimajo. Pač pa imajo na svoji strani nauk Marxa in Lenina, ki ga gotovo bolj dosledno tolmачijo kakor pa Stalin, ki je s svojim zelo dobro razvitim naravnim instinktom uvidel, kaj je v naukih marksističnih ideologov tako absolutno utopičnega in nenaravnega, da je treba čim prej odstraniti, ako noče, da se mu vsa državna in družabna zgradba poruši nad glavo. Zato stalinizem gotovo ni več čisto isto kakor pa je bil leninizem, a ni dvoma, da je bližje življenju in ima zaradi tega tudi več izgledov, da si podaljša življenje.

Povod, da je ravno v zadnjih mesecih borba proti trockizem na novo vzplamela, je baje dala formalna ustanovitve IV. internacionala, ki je imela v Parizu že svoj prvi ustanovni občni zbor. Vendar bi bilo napačno, ko bi mislili, da so vsi trockisti, ki pridejo v moskovsko Lujbanko. Mnoge spravlja Stalin na morišče tudi zgolj radi tega, ker so nevarni njegovemu samodržstvu, bodisi po svojem vplivu, bodisi po svojih naukih. Tako je morala pred kroglo vsa stara Lenina garda, tako imenovani »stari boljševiki«. Ostala sta le še Sokolnikov in Buharin, ki ju pa bo »likvidiral«, kakor je napovedano že prihodnji proces. Buharin ni trockist, nasprotno, dolže ga desničarstva in »Pravda« ga je nazvala »malomeščanska intelektualca«, njega, ki ga je Lenin najbolj ljubil in cenil kot ideologa komunizma. Mnoge aretacije so tudi posledica borbe med armado in notranjim ministrstvom. Je to borba med poklicnim vojakom, kakor je n. pr. maršal Jegorov in pa med policijo, katere prvi šef Dzieržinski je hotel celo Lenina spraviti v ječo, podobno, kakor je Jagoda spletal mrežo okrog Stalina. To je že star antagonizem, ki se je v zadnjem času končal s popolno zmago armade nad GPU. Stalin je v vsem popustil vojaštvu: Jagoda je z mnogimi svojimi pomagači v ječi. Upravičeno je, da se je upal položiti roko na pribojnika maršala Tuhačevskega, stotnika Sumtja in da je dal ubiti v ječi vojaškega atašee generala Putno, ki je bil toliko trden, da na noben način ni hotel obtoževati samega sebe raznih sferiranih zločinov, kakor to dela toliko drugih boljševikov. GPU pa po novi ureditvi sploh ne bo smela več posegati v armado, ker se bo v armadi sami vojaško organiziral policijski oddelek, ki bo pazil na razmere v vojski. Poleg tega je pa tudi civilna GPU dobila vojaškega poveljnika, baš maršala Jegorova, katerega stojtvo ob strani glavni državni pravnik Višinski in Molotov. S tem se ni armada le iznebila civilne in politične kontrole zloglasne strankarske policije GPU, ampak je prišel v roke rdeče vojske najvažnejši notranjepolitičen organ sovjetske Rusije. Tako se ruska revolucija postopoma bliža dobi vojaške diktature.

Čim bolj bi se Stalin iz razlogov vojaške varnosti rad naslonil na čim širše plasti naroda in ne le na stranko, tem bolj mu postaja odveč izključno strankarska birokracija, katero dolži, da je zaradi svoje okorele nespo-

Španija vedno bolj krvava

Staro glavno mesto Baskov Guernica po letalih uničeno Pri Eiberi so našli dva tisoč mrličev

Hendaye, 28. aprila. Vesti s severnega bojišča poročajo, da se Baski umikajo v popolnem neredu. Vsa prva obrambna črta je predrta in nacionalisti mislijo, da bo po dosedanjem vojaškem uspehu mogoče zasedi celo baskiško deželo. Število ujetnikov zadnjih treh dni je prekorajilo 5000. Pa tudi izgube ljudske fronte so zelo velike. Cenijo jih nad 10.000, med njimi veliko mrtvih. V ponedeljek so v gozdu blizu Eibera našli čez 2000 mrličev. Te velike izgube je mogoče razumeti le zaradi uporabe novega preciznega orožja, zlasti artiljerije, ki jo uporabljajo nacionalisti.

London, 28. aprila. United Press: Ceste proti Bilbao so ena sama strahota revščine, razvalin in bežečih čet, ki se v neredu umikajo. Včeraj so bile čete generala Mole le še 23 km oddaljene od Bilbao. General je pozval mesto Bilbao, naj se uda, ker ga bo sicer porušil do tal. Ta žalostna usoda, ki je včeraj doletela mesto Guernica, prastaro glavno mesto baskiške dežele. Mesto so porušile letalske bombe, s katerimi so ga nekda tuja, baje nemška letala tri in pol ure obklovala. Guernica je popolnoma porušena in je bilo na stotine ljudi ubitih. Nesreča je zadela mesto vprav na sejni dan, ko je bilo v mestu mnogo kmetov iz okolice. Mnogi so se ob napadu skušali rešiti na polje. Drugi pa so se skrili v kleti, ki jim pa niso nudile dovolj obrambe. Letala so zmetala na mesto tudi veliko zažigalnih bomb. Kakor čudež se zdi, da je ostal nepoškodovan stari baskiški parlament sredi mesta. Prav tako tudi ni bila prizadeta starodavna Marijina božjepotna cerkev. — Mesto šteje 7000 prebivalcev. V tem času pa je bilo v mestu tudi nad 3000 beguncev. Mesto Guernica nima kakšne posebne vojaške važnosti. Tovarna za municijo leži izven mesta in je ostala nepoškodovana. Prav tako sta ostali nepoškodovani tudi obe vojašnici. Nasprotno pa so uničene bolnišnice, ki so jih oskrbovale usmiljenke. Vpepeljene so vse cerkve, razen božjepotnega Marijinega svetišča. Tudi 600 let stari hrast, pri katerem so španski kralji prisegali na ljudske svoboščine, je ostal nepoškodovan.

Najnovejši boji na fronti Baskov

Salamanca, 28. aprila. b. Ofenziva na baskiškem bojišču se nadaljuje. Nacionalisti so napredovali čez Marquino in zasedli nekaj zelo važnih strateških postojank. Nacionalistični položaji so oddaljeni sedaj štiri kilometre severno od omenjenega mesta in nacionalistične čete napredujejo v tej smeri naprej. Odpor vladnih čet je sedaj mnogo močnejši, ker se lahko borijo z manjšimi nacionalističnimi silami. Kljub temu pa nacionalisti svoje vojne operacije uspešno izvajajo naprej in hočejo streliti še zadnji obupni odpor vladnih čet. Nacionalisti neprestano pošiljajo v borbo nove številne baterije in tanke. V Eibarju požar še vedno ni zadušen. Nacionalistično vodstvo je iz Iruña in San Sebastiana poslalo večje količine hrane, ki je zadnje dni trpelo lakoto, kajti vsa hrana je bila vedno razdeljena le med vojske v sprednjih črtah in v ozadiju. V teku včerajšnjega dne so bele čete zajele tudi posamezne republikanske oddelke, ki sploh niso vedeli, da so nacionalisti prebili fronto.

Snoči je predsednik baskiške vlade po radijski postaji v Bilbao poslal zadnji poziv baskiškim nacionalistom in zahteval, naj zberejo vse svoje

sile, ker je trenutno nevarnost katastrofalna. Moram priznati, je dejal predsednik baskiške vlade, da naš položaj ni nič več kritičen, temveč naravnost katastrofalen, zaradi česar je treba zbrati vse sile, da se odstrani največja nevarnost, ki nam grozi.

Pariz, 28. aprila. b. Radijska postaja iz San Sebastiana poroča, da so prednje čete generala Mole vkorakale snoči v predmestje Duranga. General Mola je pričel sedaj izredno opretno voditi operacije, ker se boji, da ne pade v kakšno zasado. Glavne operacije se vodijo na sektorju ob kantabrijski obali. Tukaj zapuščajo Baski vas za vasjo, ne da bi dajali kakšnega posebnega odpora nacionalnim četam.

Vesti o porazu Baskov so baje že dale povod tudi za kapitulacijo baskiške vlade. Radio agentura je sprejela enake vesti iz San Sebastiana in Vittorie. Avtonomna baskiška vlada je zagrozila vladi v Valenciji, da bo izročila nacionalistom vsa baskiško pokrajino, če v roku 24 ur ne pošlje iz Valencije zadostne letalske sile.

Salamanca, 28. aprila. b. Iz glavnega nacionalističnega štaba poročajo, da general Mola napreduje na vsem baskiškem bojišču. Baski so težko poraženi in se umikajo v paničnem begu in puščajo za seboj ogromne množine vojnega materiala.

Bombardiranje Madrida

Madrid, 28. aprila. b. Bombardiranje Madrida iz daljnometnih nacionalističnih topov še traja in sicer vsak dan v gotovih časovnih razdobjih. Zaradi tega so bile oblasti v Madridu prišljene, da počasi izpraznijo eredišče mesta, ker je število žrtv vsak dan večje.

Göring pri Mussoliniju

Nov postopek Italije in Nemčije v Španiji Kdo bo nadludal v Podonavju

Pariz, 28. aprila. b. Iz Rima so prispele davi zelo zanimive informacije o nenavadnem poteku pogajanj, ki jih je imel pruski ministrski predsednik general Göring z Mussolinijem in grofom Ciano. Kakor se čuje, je bil general Göring včeraj vse dopoldne v svojem hotelu pri delu. Šele ob 3 popoldne je odšel iz hotela v spremstvu vojvode Hessenskega, s katerim se je odpeljal z avtomobilom v neznano smer. Kam sta se podala, ni znanega nikdar, vendar pa se domneva, da je imel general Göring tajni sestanek s šefom italijanske vlade Mussolinijem, s katerim je končno dosegel sporazum. General Göring se je šele proti večeru vrnil v hotel in do svojega odhoda ni odšel nikamor. Govorijo, da je na zahtevo Italije sklenjen sporazum o taktiki, ki jo je treba izvajati v Španiji potem, ko je Velika Britanija pričela s svojo znano taktiko pri blokadi Bilbao. Vse kaže, da sta se Göring in Mussolini sporazumela, da bosta tudi Italija in Nemčija pričeli na isti način pomagati nacionalistom ter se bodo tozadevne posledice v najkrajšem času pokazale.

... toda Göring je še vedno v Italiji Vesti o nesoglasjih

Rim, 28. aprila. b. Bivanje generala Göringa v Italiji je povzročilo veliko zanimanje v diplomatskih krogih. V teku včerajšnjega dne se je v uradnih italijanskih krogih trdilo, da je general Göring uspešno zaključil svoja pogajanja in da se je vrnil čez Firenzo in Milan. Njegov odhod je bil napovedan že za včeraj dopoldne, toda general Göring je bil ob 10 zvečer še vedno v Rimu ter se je šele po tej uri odpeljal s posebnim vlakom. Smatra se, da je v teku včerajšnjega dopoldneva imel daljši, toda tajni sestanek s šefom italijanske vlade Mussolinijem, s katerim je imel zaključene razgovore o raznih važnih vprašanjih. Po nekaterih znakih sodeč pa so pogajanja med Mussolinijem in Göringom le naletela na nekatere težave ter je ravno ta iskati vzrok, da so se vsi razgovori ohranili v največji tajnosti in da ni bilo izdano uradno poročilo. Tudi diplomatski krogi so zelo rezervirani in se je moglo zvedeti le toliko, da je nesporazum nastal zaradi Avstrije in Španije.

General Göring je davi prispel v Firenzo ter ostal v dvorski čakalnici. Nenavadno je bilo, da je Göring ostal v dvorski čakalnici nekaj ur in da je potem prišel k njemu nemški poslanik von Hassel, ki se je pripeljal z brzovlakom iz Rima ob 9.30. General Göring ga je takoj sprejel in sta oba šela po daljših razgovorih šla v mesto ter si ga ogledala. Nemški poslanik v Rimu von Hassel je nato s prvim vlakom odpotoval nazaj v Rim z večjim

Dunajska vremenska napoved. Nekoliko topleje, spremenljivo in močno oblačno.

Zagrebska vremenska napoved. Deževno in vetrovno vreme bo trajalo dalje.

Zemunska vremenska napoved. Prevladovalo bo oblačno vreme po vsej kraljevini. V večji severni polovici od časa do časa dež. Na planinah utegne snežiti. Temperatura bo padla.

Salamanca, 28. aprila. AA. Uradno poročilo štaba o položaju snoči ob 20, pravi:

Na aragonski fronti smo zavrnili sovražni protinapad na naše postojanke pri Santi Barbari. — Sovražnik je pustil mnogo mrtvih na bojišču.

Na baskajski fronti se naše nevzdržno prodiranje nadaljuje. Naše čete so vkorakale v Bolivar, Ecevaio, Urbelogo, Arazono, Apatomonsterio in Abadiano, ter zasedle višine pri Acaregui in pa sedlo Saracain. Na vsej tej fronti smo sovražnika odbili z velikimi izgubami. Med ujetniki, ki smo jih zajeli, je tudi neki podpolkovnik Civilne garde. Naše čete so obkrožile Durango.

Na asturski fronti je sovražnik doživel velike izgube.

Eden o Španiji

London, 28. aprila. c. Na današnji seji spodnje zbornice je neki poslanec zahteval pojasnil od zunanjega ministra Edena o dogodkih v Španiji v zadnjih dneh. Poslanec je navedel številne primere, ko so bili nedolžni prebivalci v mestih žrtve bombardiranja in granat.

Zunanji minister se je v odgovoru obširneje dotaknil vseh problemov in je posebno izjavil, da je prejel od nacionalistične vlade v Burgosu več not. V eni izmed teh not sporoča nacionalistična vlada, da se nacionalisti ne bodo posluževali strupenih plinov. Neka druga nota protestira proti temu, da so angleške vojne ladje priplule v španske vode, ko so spremljale angleške parnike, ki so prodrli blokado pred Bilbao. Zunanji minister Eden je izjavil, da so po njegovi vednosti angleške vojne ladje spremljale parnike samo do črte treh milj od baskovske obale.

V Parizu pričakujejo hudo tekmo med Italijo in Nemčijo za podonavski plen

Pariz, 28. aprila. b. Glede obiska pruskega ministrskega predsednika v Rimu v vladnih in političnih krogih se poudarjajo, da od svetovne vojne naprej ni bilo diplomatsko delovanje nikdar tako močno, kakor v sedanjem trenutku. Po nekaterih vesteh iz Rima se hoče os Rim-Berlin čim bolj okrečiti na ta način, da se odstranijo vsa nesoglasja, od katerih bi moglo priti zaradi različnega tolmačenja o položaju Nemčije in Italije v Podonavju. Obe državi želita zavzeti v tem delu Evrope čim močnejše postojanko, ter torej tukaj med seboj tekmujeta, vsled česar bodo brez dvoma nastopili novi nesporazumi, ki jih bo le težko odstraniti. Za Francijo je ugodno, da se Nemčija čim bolj oddaljuje od Velike Britanije, ker bi ravno nemško-angleško zблиževanje pomenjalo za Francijo največjo nevarnost. Nekaj časa je zares izgledalo, kakor da se hoče Velika Britanija približati Nemčiji, na srečo pa je nevarnost sedaj odstranjena, čemur je kriva ravno Nemčija sama, ki je ubrala napačno taktiko. Ko je Berlin izgubil simpatije Velike Britanije, mu ni preostalo nič drugega, kakor da se tesno zveže z Rimom. S tega stališča torej so zadnji dogodki za Francijo zelo ugodni. Čeprav je na nasprotni strani res, da je Francija izgubila mnogo na svojem vplivu v Podonavju. Toda njeno prijateljstvo z Veliko Britanijo je velika pridobitev, ki še več kod odtehta izgube v Podonavju.

Italijanski zunanji minister grof Ciano, ki je po razgovorih z Göringom odpotoval na tridnevni obisk v Albanijo

sobnosti kriva, da njegove najboljše zamisli ne pridejo prav do izraza. Stalin bi hotel pridobiti javnost za sebe v boju proti birokratizmu. Zato je tudi bila razširjena volivna pravica v novi ustavi na šilence, torej tiste, ki prej sploh niso imeli volivne pravice. Ta reforma naj bi pomagala uvesti v birokracijo kake nove elemente, tako se je vsaj prikazalo javnosti. To bo pa zelo težko, ker ima slej ko prej vsa civilno oblast v rokah vendarle izključno komunistična stranka, ki bo znala na sto načinov preprečiti, da noben nepoklican ne pride na kako pomembno upravno mesto. Zato bo v tem pogledu zaenkrat ostalo še vse pri starem. Javnost se bo morala zadovoljiti s tem, da bodo vsi nesposobni uradniki in oni, ki vsled nemarnosti ali nevednosti povzročijo, da hudo škriplje sovjetski upravni in gospodarski aparat uradno proglašeni za trockiste in gnani na morišče kot izdajalci, ki stojijo v službi tujih kapitalističnih držav.

Dru.

Ciano v Albaniji

„Za Jugoslavijo odpade odslej nevarnost vojnega napada na albanski meji“ (Ital. listi)

Rim, 28. aprila. b. Italijanski zunanji minister grof Ciano se je davi odpeljal v velikim štirimotornim letalom tipa Caproni v Tirano. Vlada po-ročila romske vlade zatrjujejo, da je grof Ciano nap-ravil obisk albanskemu kralju Zogu in albanski vladi iz vljudnosti. Obisk grofa Ciana v Tirani pa ima ogromen političen pomen ravno iz razloga, ker sledi neposredno po sklenitvi jugo-slovansko-italijanskega sporazuma, s katerim niso urejeni samo italijansko-jugoslovanski odnosi, tem-več se je odprla tudi nova pot, ki vodi k ureditvi pomiritev Balkana.

Grof Ciano bo ostal v Tirani 28., 29. in 30. aprila, morda tudi še 1. maja. Program njegovega bi-ovanja v Tirani je v glavnem že sestavljen in bo dopolnjen šele po njegovem prihodu. Za sedaj je znano, da bo grof Ciano vodil razgovore s predsed-nikom albanske vlade Kottom in zunanji mini-strom Sibohom. Grofu Ciano na čast bodo pri-rejeni nekateri banketi v dvoru. V Tirani so pri-pravili grofu Ciano izredno svečan sprejem in bo organiziran tudi veličastni narodni ples. Bržkone bo odšel grof Ciano tudi na izlet v Berat in Kacovo.

Francozi o Albaniji:

Italija si trebi suho pot za vzhodno trgovino sporazumno z Balkanom

Pariz, 28. aprila. c. Nocojšnji listi različno ko-mentirajo potovanje grofa Ciana v Tirano. Potova-nju ne posvečujejo velike pozornosti, ker se sploš-no meni, da se v tem potovanju ne more zgoditi nič, kar bi presehalo italijanske obveznosti, ki jih ima napram Albaniji in napram Jugoslaviji, to se pravi, da se obstoječim pogodbam ne more doda-jati ničesar novega. Pogodba med Albanijo in Ita-lijo iz leta 1927 je dobila nov pomen po podpisu pogodbe med Jugoslavijo in Italijo. Razlika je le ta, da je bila tista pogodba podpisana med Italijo, ki tedaj še ni bila imperij, ki z vso silo teži na Sredozemsko morje. Tedaj je Italija še bila jadrans-ka volesila. Pogodba med Italijo in Jugoslavijo pa je že bila podpisana v tej smeri, ki spreminja sicer italijanske obveze v Jadranu, toda vede jih z in-teresi v Sredozemskem morju. S pogodbo med Ita-lijo in Jugoslavijo se morejo odnosi med Italijo samo poglobiti in razširiti. Prednosti, ki jih je imela Italija sama od te pogodbe, so se avtomatično in ojačeno morale razširiti na Italijo in v tem je bistro novega položaja Albanije ob Cianovem obisku v Tirani.

Italija se nikakor ne more desinteresirati na Albaniji in nikdo, ki resno gradi v mednarodni po-litiki, kaj takega ne bi mogel pričakovati. S pod-pisom pogodbe med Jugoslavijo in Italijo se je Ita-lija odločila za politiko držav, ki so v Balkanskem sporazumu in za tiste zveze, ki se ob tem bloku grade. So to predvsem države, ki so ob Sredozemskem morju in ki prihajajo v po-štev pri raznih kombinacijah v Prednji Aziji, ob Dardanelah in v Sredozemskem morju. Za Italijo je še zmeraj odprto vprašanje Dardanel in vpraša-nje sporazuma, ki je bil podpisan v Montreuxu. Pot po morju za italijanske ladje vodi skozi Dar-danele, pot po suhem za italijansko trgovino pa skozi Albanijo, Jugoslavijo in Bolgarijo. Turčija gradi na svoji strani blok azijskih držav, ki lahko slej ali prej poveže države, ki nosijo cesto iz Belgrada do Bagdada. Prav kma-lu se bo začela borba, kdo bo ta blok azijskih držav vodil, ali Anglija skozi Irak in Palestino, ali pa Francija skozi Sirijo in vojaško pogodbo s Francijo.

Italija gradi previdno svojo politiko iz najbliž-jih osnov. V tej smeri sta ji Jugoslavija in Albanija enako važni postojanki. Italija se je spustila na pot imperialne volesile in gotovo je, da se bo morala meriti z vsem svojim prestižem in delom z drugimi volesilami, ki že imajo svoje postojanke ali pa tradicije v tem delu sveta. Če se torej lahko kaj sklepa o Cianovem potovanju v Tirano, more biti samo to, da bo Italija skušala zgraditi zelo trden temelj med Jugoslavijo in Alba-nijo in pozneje med Albanijo in drugimi državami. Najbrž je tudi že vprašanje časa, da se Albanija priključi k bloku držav Balkanskega sporazuma.

Radiovečer za izseljence

Belgrad, 28. aprila. AA. Kratekvalovna ra-dijeka postaja centralnega preširoja ministrskega sveta bo 1. maja ob 1. zjutraj oddajala za naše iz-seljence v Ameriki prekooceanske emisije s temle programom:

1. Državna himna. Govor predsednika senata dr. Zelimira Mazuranica našim izseljencem v Ame-riki. Milo Radovanović, basist belgrajske opere bo pel nato Mokranjčev »Trije junaki«, Milošević »Rekruti marširajo« nato Anita Mezetova, sopranistinja belgrajske opere, Ipavčević »Ciganko Malijo«, Paudičević »Uspavanko«, nato Rasa Radenković s spremljevanjem orkestra Sime Bego-viča »Povej Libestano«, nato bo čital dr. Jure Do-lenc pismo iz domovine v slovenščini, Mary Udo-

V luči odnošajev med Italijo in Jugoslavijo

Rim, 28. aprila. c. Glede obiska zunanjega mi-nistra Ciana v Albaniji, kolikor se odnaša tudi na Jugoslavijo, pravijo tukajšnji italijanski diplomats-ki krogi, da pomeni najbolj zgovoren dokaz važnosti italijansko-jugoslovanskega sporazuma. Dejstvo, da Albanija nenada-ma ni več povod sumov in sporov med Rimom in Belgradom, ampak se predstavlja kot logična izpo-polnitev novega političnega položaja, ustvarjenega od konstruktivnega realizma Mussolinija in Stojadi-noviča, pomeni konec dolge in mučne brezplodne dobe med dvema sosednima dr-

Drobne domače in tuje

Rojstni dan kneza - namestnika

Belgrad, 28. aprila. AA. Za rojstni dan Nj. kr. Vis. kneza namestnika se je danes ob 11. uri služba božja v dvorni kapeli na Dedinju. Udele-žili so se Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. kr. Vis. kraljeviča Tomislav in Andrej, dvorne dame in civilni in vojaški dom.

Belgrad, 28. aprila. AA. Po nalogu Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla je pisarni Nj. kr. Vis. dol-žnost izreči najtoplejšo zahvalo vsem osebnostim, društvom in ustanovam, ki so poslale čestitke Nj. kr. Vis. knezu-namestniku za njegov rojstni dan.

Nuncij pri dr. Stojadinoviću

Belgrad, 28. aprila. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je sprejel danes v svojem kabinetu papeškega nuncija msgr. Hermenegilda Pellegrinettija.

Belgrajski nogomet

Belgrad, 28. aprila. m. V deževnem vremenu se je danes popoldne odigral na igrišču BSK tren-ing med B moštvo in oslabljenim BSK. V nad-močni igri je oslabljeno moštvo BSK premagalo B moštvo s 3 : 1 (1 : 0). Zatem je nastopilo A moštvo proti Bockajki iz Budimpešte. A moštvo je v izredno lepi igri, v kateri so bili zlasti iz-vrstni Lešnik, Vujadinović in Pleše v napadu, v halfinji pa Kokočević in celokupna ožja obram-ba, premagalo Madjare. Naše moštvo je kljub tem-u, da je bilo fizično dosti slabše od Madjarov, goste popolnoma zbegalo, tako da so igrali v ne-katerih momentih čisto brez glave. Naši napad, v katerem je bil najboljši Lešnik, je zabil 9 golov, od katerih jih je zabil Lešnik sam 5. Po en gol so zabili Božović, Vujadinović in Pleše, en gol pa je bil avtogol. Tekma se je končala z 9 : 1 (6 : 1).

Na današnji seji Jugoslovanske nogometne zveze je bilo določeno naslednje moštvo, ki bo igralo 9. maja na državni reprezentanci v Budim-pešti: Urh, Higl, Matošić, Lehner, Jazbec, Koko-tović, Tirnanič, Marjanović, Lešnik, Vujadinović, Pleše.

Kot rezervi gredo v Budimpešto: Glaser, Be-lošević, Božović.

B moštvo, ki bo igralo 9. maja proti drugi garnituri madjarske nogometne reprezentance, se glasi: Mrkušić, Andjelković, Belošević (Popović), Domoroški, Lajević, Jazbinski (Djokić), Meda-rić, Antolković, Sekulić, Božović, Zečević (Matošić III.).

Se'a starešinstva Gasilske zveze

Belgrad, 28. aprila. m. Včeraj in danes je ime-lo tu sejo starešinstva Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije, na kateri je bilo sprejetih več važnih sklepov. Med drugim so sklenili, da bodo s po-sebnim razpisom obvestili organizacije o medna-rodnem gasilekem kongresu in prireditvah v Dis-seldorfu in Bratislavi ter o prireditvi mednarod-nega tehničnega odbora v Parizu. Starešinstvo

vič in Jožefina Lovše, bosta peli dve slovenski pesmi, moški zbor slovenskega prosvetnega dru-štva iz Belgrada bo pel Maroltovo »Barčico« in Ipavčević »iz stolpa« in »Planinsko rožo«, novice iz domovine bo pa podala Zorka Katiecka. Na koncu bo napoved programa prihodnje emisije.

Tretjo prekooceanske emisije bo oddajala ta kratkovalovna radijska postaja v Belgradu na va-lovni dolžini 49.18 m ali na 6100 kilociklov. Obe-nem se bo program poslal po kablu na Holandsko kjer ga bo tamkajšnja kratkovalovna radijska po-staja tvrdke Philippe oddajala dalje po kratkova-lovni postaji usmerjeno antena na Newyork na dolžini 25.57 m ali 11.730 kilociklov in po kratko-valovni radijski postaji PKJ z usmerjeno anteno na Buenos Aires na valovni dolžini 31.328 m ali 9.590 kilociklov.

žavama, ki je danes srečno premagana vkljub vsem tistim, ki bi radi videli, da bi se bive nasprotstvo med Jugoslavijo in Albanijo obrnilo ali pa celo še podvojilo.

Albanija je dolga leta predstavljala tako ve-liko oviro za pravilne odnose med Jugosla-vijo in Italijo, da bo zdaj, ko je ta ovira odstrane-na, zadobila prav posebno pozitivno funkcijo v okviru sporazuma med Italijo in Jugoslavijo. Ta sporazum je prevrgel polčaji tudi v drugem oziru: ker sedaj ni več ogrožena meja med Jugoslavijo in Italijo na vzhodu oziroma zapadu, tudi meja med Albanijo in Jugoslavijo ne predstavlja več nevarnosti, da bi tam mogel kdo Jugoslaviji v primeru kakšnega spora na zapadu skočiti v bok. Če vzamemo sedaj še sporazum med Jugo-slavijo in Bolgarijo in če pride do enakega spo-razuma med Jugoslavijo in Madjarsko pa Avstrijo, bo Jugoslavija popolnoma varna na vseh svojih mejah in se bo nahajala v položaju, ki ga ji lahko zavida vse države centralne Evro-pe in Balkana. Rim bo obvestil Tirano o lojalnem duhu prijateljstva, kakšni rezultati so b'li doseženi v Belgradu, in Belgrad, ki je bil enako lojalno ob-veščen o potovanju Ciana v Albanijo kakor tudi o njegovem pomenu in predvidenih uspehih, vidi z zadoščenjem, kako se razvija in utrjuje konstruktivni načrt miru in sodelovanja, ki se je porodil iz njenega pakta z Italijo.

Gasilske zveze je potrdilo novo izvoljene osredke in nadzorne odbore za dravsko banovino, drinsko, primorsko, moravsko, vrbaško, saveko in zetsko banovino. Glede osrednjega odbora Gasilske za-jednice za donavsko banovino pa starešinstvo ni potrdilo predsednika dr. Milana Matice in dveh članov. Zavrnila je nadalje pritožbo inž. Osvalda Grossa iz Kranja zaradi razrešitve Gasilske župe v Kranju, ker so bile v tej župi že izvršene volitve na rednem običnem zboru. Na zahtevo Ga-silske zajednice v Ljubljani je starešinstvo izdalo tolačenje odredbe glede častnih članov v četah, župah, zajednicah in zvezi. Naposled je starešinstvo Gasilske zveze tudi sklenilo, da bo ob priliki kongresa jugoslovanskega gasilstva v Za-grebu priredilo gasilsko razstavo. Kongres bo av-gusta meseca tega leta. Na koncu se je bilo epo-ročeno, da je minister za telesno vzgojo potrdil delegate Gasilske zajednice v upravi Gasilske zveze, razen delegata zajednice za donavsko ba-novino. Minister za telesno vzgojo je brez spre-memb potrdil tudi proračun Gasilske zveze za le-to 1937—38. Nocoj je starešinstvo Gasilske zaje-dnice za saveko banovino g. Zagarja Stanika ter podstarešino Gasilske zveze v Belgradu g. Franca Snoja in člane uprave Gasilske zajednice v Ljub-ljani sprejel tudi notranji minister dr. Korošec. Oba funkcionarja Gasilske zveze pa sta bila spre-jeta tudi pri ministrih dr. Kreku in dr. Rogiču.

Polovične voznine

Belgrad, 28. aprila. AA. Prometni minister je dovolil polovično voznino na naših železnica-ah ude-ležencem tabora slovenskih fantov in mož, ki bo 28. in 29. junija v Celju. Ugodnost velja od 28. do 30. junija. Isto je dovolil tudi delegatom nabavljaj-nih zadrug državnih nameščencev, ki se udeležijo kongresa in skupščine zveze teh zadrug od 28. ju-nija do 1. julija 1937 v Ljubljani. Popust velja od 25. junija do 4. julija 1937.

Osebnost

Belgrad, 28. aprila. m. V III-2 je postavljen Rajko Mulaček, sodnik upravnega sodišča v Celju.

Belgrad, 28. aprila. m. Kr. namestniki so pod-pisali ukaz, s katerim se odpre generalni konzulat kraljevine Jugoslavije v Curihu. Za generalnega konzula je nastavljen Milan Schwarz-Savič.

Belgrad, 28. aprila. m. Za sodnika okrožnega sodišča v Ljubljani je postavljen Franc Kotnik, starešina okrajnega sodišča v Brijuni. — Za kanc-lišta X. skup. na okrajnem sodišču v Ljubljani je postavljen Ivan Vodišek, zvaniki II. stopnje na okrajnem sodišču v Sevnici.

Belgrad, 28. aprila. m. Vojno ministrstvo je razpisalo natečaj za sprejem gradbenega inženirja pri referentu za inženirjo štaba dravske divizije-ke oblasti v svojo vstojo uradniškega pripravnika VIII. skup. Nataničnejši pogoji so objavljeni v da-našnjih »Službenih novinah«.

Jugoslovanski časnikarji povabljeni v Italijo

Trst, 28. aprila. b. »Piccolo« poroča, da je italijanski minister za tisk in propagando povabil predstavnike jugoslovanskega tiska, da obiščejo Italijo dne 7. maja. Tedaj bo skupina jugoslovans-kih časnikarjev iz Belgrada, Zagreba in Ljub-ljane odpotovala v Rim, kamor pride 8. maja, tako da bodo jugoslovanski časnikarji lahko pri-sostvovali velikim svečanostim, ki bodo ob pro-slavi prve obletnice italijanskega kolonialnega imperija. Jugoslovanski časnikarji bodo obiskali Neapelj, Turin, Milan, Benetke in se bodo brž-kone vrnili z letalom v Zagreb in Belgrad. Tako bodo imeli jugoslovanski časnikarji priliko, da otvorijo letalsko progo Rim-Belgrad.

Poroka bivšega kralja Eduarda

London, 28. aprila. b. Dunajski dopisnik »Sun-day Expressa« poroča, da je angleški poslanik na Dunaju obiskal pretekli teden vojvodo windsor-skega in ga prosil, naj odgovori nameravano ženi-tev vsaj do konca junija. Prosil ga je tudi, naj bi bila poroka v Avstriji, ne pa v Franciji. Konec maja bo v zvezi s kronskimi svečanostmi prišlo v London veliko število britanskih meščanov in vsi ti bodo brez dvoma uporabili priliko, da obiščejo pariško razstavo. Zaradi tega bi poroka voj-vode windsorskega dobila nezaželen odmev. Vla-da pa ima interes na tem, da se windsorski voj-voda oženi v največji tišini. Na to poroko bo kraljevska družina poslala kentskega vojvodo in vojvodinjo.

Zadnje vesti iz Spanije

Vittorio, 28. aprila. AA. (Havas) Danes so ob-javili noto vlade generala Franca, s formalnim demantijem, da bi bile požar mesta Gernike po-zročile bombe iz nacionalističnih letal, kakor je razglasila valencijska vlada. Noto pravi dalje:

Kakor smo že več kot tisočkrat rekli, spoštuj-te vrhovni poveljnik nove Spanije in bo zmerom spo-štoval baskovske narodne ustanove. Prebivalci baskovskih krajev, odložite orožje! Nacionalisti ne žele uničenja vaše lepe dežele, temveč hočejo ravno narobe, da bodi baskovska dežela napredna. Izženite zločinske voditelje, ki vas vodijo in žele samo vaš pogin in polom.

Domači odmevi

Ponarejene invalidske izkaznice

V Belgradu se je končala dolga razprava proti Jovanu Latičeviću in 50 tovarišem, ki so bili obtoženi, da so izdajali ponarejene invalid-ske izkaznice in tako mnogim neupravičenim pri-pomogli do invalidskih podpor in drugih ugod-nosti. S tem so državo oškodovali za več milijo-nov. Izmed 60 obtoženih jih je bilo 5 obsojenih in sicer glavni obtoženec Latičević na 10 let ro-bije, na 20.000 Din denarne kazni in da državi povrne 1.094.532 Din; Ljubiša Okretić na 3 leta robije in 10.000 Din denarne kazni in da skupno z obtoženem Rakičem povrne državi 1.313.616 dinarjev; Jurij Rakič na šest let robije; Kajin Gjorgjevič na eno leto in pol robije in da državi povrne 40.000 Din; Pera Panič na leto dni robije in da skupno z Gjorgjevičem povrne državi 70.635 dinarjev. Vsi obtoženci so spadali v tiste vrste, ki so bile dolgo vrsto let skoro nedotakljive zaradi svojega glasnega rodoljubja.

Premišljevanje o katoličanih

V znanem katoliškem dnevniku dravske ba-novine »Jutrac« beremo, da je g. Kocbek, »ki ga štejejo med voditelje mlajše katoliške intelligen-ce«, »v znani katoliški literarni reviji« »Dom in svet« objavil zanimivo »Premišljevanje o Spani-j«. Tako stvar pa katoliški dnevnik »Jutrac« že ponatisne, seveda, posebno, če more reči, da »tu Kocbek spet navaja mnenje preudarnega duhov-nika« in da »v dokaz navaja pričevanja uglednih katolikov samih«, ker »Jutrac« je od svoje usta-novitve sem vedno odločno stalo na braniku katoli-cizma in je na tem mestu tudi vztrajalo in n. pr. na katoliške škole ni vrglo kamna niti ta-krat ne, ko jih je vse obrekovalo. O »Jutrac« se je vedno dobro držalo in se kajpada veseli odloč-no katoliške smeri znane literarne revije »Dom in svet«.

Po vsem tem je seveda jasno, da je g. Koc-bek črpal svoje podatke iz takih katoliških dnev-nikov kakor je »Jutrac« in da je v dokaz navajal pričevanja takih uglednih katolikov samih, ki bi njega lahko šteli med voditelje in da tu Kocbek spet navaja mnenja takih preudarnih duhovnikov, kakor so bili pri nas župnik in poslanec Barle, katehet in poslanec Lojze Pavlič, župnik in mini-ster Pavao Matić in še nekateri drugi. Tudi ti katoličani so še pred kratkim v najbolj rožnatih barvah gledali razmere, ki so se drugim zdele nez-nosne. Konec koncev pa za nas ni merodajno mnenje katkega »voditelja mlajše katoliške in-telligen-ce« ali katkega »preudarnega duhovnika« ali kakih »uglednih katolikov samih«, ampak mnenje papeža, ki je tudi že napisal nekaj premišljevanj o Spaniji. Zato se bomo na to »premišljevanje o Spaniji« še povrnil.

V proletarski republiki

Londonski »Daily Telegraph«, ki je menda dovolj resen list, poroča iz Moskve, da so ob preiskavi v stanovanju Jagode, bivšega vrhovnega poveljnika tajne policije, našli 10.000 funtov v ameriški in japonski valuti, 6000 funtov šterlin-gov in veliko dragocenosti. V kleti pa je bilo 700 steklenic francoskega šampanja. Ob tej preiskavi je tudi prišlo na dan, da je Jagoda v »svob« hiki prijel velike gostije, za katere je potrošil milio-novce vsote. Tako je v proletarski Rusiji živel idealen komunist Jagoda ali bivši »Hirschel Jehuda«.

Dragoljub Jovanović

Pisali smo že o čudnem obnašanju voditelja zemljoradniške levece dr. Dragoljuba Jovanovića in o nevolji, ki jo je vzbudil v krogih združene opozicije. Ko pa je še prišlo na dan, kako lahko-miselno in brez slehernega spoštovanja do ranj-kega je Dr. Jovanović ravnal s »politično oporo-ko« Milana Pribičevića, so se mu zelo zaprla vrata tudi v hrvatski del opozicije. Čiščenje, ki ga je dr. Maček izvedel v svojih vrstah proti vsem samovoljnem in nepokornim stremuhom s tem, da jih je kratkoma izključil, pa je opogumilo belgrajsko opozicijo, da bi na isti način napravila konec Jovanovičevemu rovarjenju. Zanimivo pa je, da ves ostali belgrajski tisk trdovratno molči o teh odkritjih, le »Vreme« jim posveča skoro vsak dan po nekaj stolpcev, kar je najbrž pripisovati izpremembam, ki so bile v zadnjem času izvedene v uredništvu. »Samouprava« pa pravi, da »Pribi-čević itak niso več v modi, čeprav so nekaj bilic in da zemljoradniška levica ne bo nič bolj pri-ljubljena, če Dragoljub Jovanović proglasi Milana Pribičevića za njenega prvoborca, ker »ker tudi srbski kmetje niso več pripravljeni, da bi služili gg. Pribičevićem za razne poizkuse«.

Lepo odkritje

Glavno glasilo komunistične sovjetske mla-dine »Komsomolskaja pravda« (Moskva) z dne 28. marca 1937 piše: »Dijaška mladina belgrajske, zagrebške in ljubljanske univerze je izvedla v letu 1935 nekaj aktivnih nastopov proti ofenzivi fašizma. S pomočjo štrajkov in odprtih barikad-nih borb se ji je posrečilo izsiliti, da je bilo ukinjeno taborišče za prisilno delo v Višegradu in da je bil dom, kjer dijaki žive, izročen upravi dijakov samih. (To se najbrž nanaša na »Student-ski dom« v Belgradu, samo resnično ni — op. ur.) Da bi mogel komsomol bolj uspešno izvrševati svojo nalogo v borbi za gospodarske zahteve mla-dine, je preko strokovnih združenj razvil masovno delo. V teku enega leta se mu je posrečilo, da je s pomočjo raznih krožkov in tečajev zajel na ti-soče neorganizirane mladine«.

Glejte si no! Mi smo pa mislili, da gre pri vseh teh štrajkih in zborovanjih za odpravo kakih nerodnih uredb ali za popolno univerzo v Ljublja-ni ali za odpravo kolnin, sedaj pa izvedemo, da vse skupaj ni bilo drugega kot »aktiven nastop proti ofenzivi fašizma«, torej »politična borba!« (Prav zato so te stavke ponatisnili tudi drugi listi, ki se pečajo z akademskimi vprašanji).

Veliki boben

Pri večerajšnjem naštevanju nekaterih zaple-tenih zločinov pod tem naslovom se nam je vrnilo nekaj pomot. Tako ne gre za umor trgovca Peha-nija, ampak Pipana; gre za umor »nasilne smrti« skladatelja in dirigenta Stritofa pa je tiskarski skrat zlobno požrl besedo »brata« skladatelja in dirigenta S., za katerega tu gre: skladatelj Stritof ne živi in dirigira v ljubljanski operi. Tisti, ki »azmere poznajo, so že itak izprevideli to napako, ki je tako grobo prenaradila smisel, ostali pa naj jo danes z nami vred blagohotno popravijo.

Belgrad, 28. aprila. m. V današnjih »Službenih novinah« so objavljene uredbe o ureditvi prosvet-nega ministrstva, uredba o gospodinjskih solah in uredba o ustanovitvi gospodarsko-trgovske višje šole v Belgradu.

Vdani v voljo božjo naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pre-žalostno vest, da je danes ob 15. okrepčan s svojim Odršenikom, umrl naš najzvestejši, nad vse ljubljani mož, brat in stric, gospod

JAKOB RAVNIK

strojni majster pivovarne »Union« v pokoju

Pogreb bo v petek, dne 30. aprila ob 5. popoldne iz hiše žalosti, Lesce št. 92, na farno pokopališče. Sveta maša zadušnica bo isti dan ob 6. zjutraj v Lescah.

Vse, ki ste ga poznali, prosimo, molite zanj!

Ljubljana-Lesce-Bohinjska Bistrica, dne 28. aprila 1937.

ZALUJOČA ZENA IN SORODNIKI.

Socialnost v znamenju šampanjca

Komu in kako je delil ljubljanski mestni socialni urad pod prejšnjimi upravami podpore — Poneverbe na mestnem liceju

Ljubljana, 28. aprila.

Priznamo, da je upravičena nestrpnost naše javnosti in ljubljanskega prebivalstva, naj bi se jim prej razkrile vse nepravilnosti, ki jih je bivši režim na mestnem magistratu zakrivil. Ustmeno, telefonsko in pismeno nas ljudje sprašujejo, kdaj bomo objavili podatke o vseh neštetih zlorabah, ki so se v resnici dogajale na mestnem magistratu, o vnebovpijočih grehah, o nemarnem gospodarstvu z javnim denarjem in o bogatenju posameznikov na račun skupnosti. Dobro vemo, da bi imeli obilo sijajne snovi za leta in leta, če bi hoteli takoj prijeti za objavljanjem vseh teh grehov in zločinov. Vendar pa smo bili zaenkrat mnenja, da ne kaže v korist poštene stvari objavljati vseh strašnih pregreškov bivše občinske uprave, ker preiskave še niso dognane. Če bi mi recimo objavili prestopke ali zločine enega posameznika funkcionarja ali uradnika na mestnem magistratu, je prav verjetno, da utegnejo drugi skriti svoje grehe. Odtod naša rezerviranost v objavljanju že odkritih škandalov z mestnega magistrata. Držimo se pa načela, da se nam nikamor ne mudi. Na dan pride prav vse in kakor je na včerajšnji seji objavil podnačelnik socialnega odbora g. Vider, pridejo na dan še take stvari, da bo to vsem sapo zaprlo.

Iz naše rezerve nas je spravilo zaenkrat le pisanje nekaterih nasprotnih časopisov, tako »Jutrac«, »Slovenskega Naroda« in pa nekega nedolžnega glasila bivšega župana in bana dr. Puca, kateremu se je pridružil tudi bivši vodja socialno-demokratske stranke, bivši član JRZ v Ljubljani in sedaj vneti pristaša bivšega župana dr. Puca, dr. Milan Korun, lankoletni načelnik finančnega odbora mestne občine.

Prazne so nade, da sedanja občinska uprava ni ugotovila nobenih zlorab. Še vse te gospode bo temeljito glava bolela, ko pridejo te zlorabe na dan. Kakor v zrcalu se bodo gospodje spogledali med seboj.

Prijatelji dr. Adlešiča in prijatelji dr. Puca

Glasilo dr. Puca si je dovolilo največji cinizem, kar je mogoče, ko je trdilo, da je sedanji župan dr. Adlešič razdelil socialne podpore med svoje prijatelje in prijateljske organizacije. Niti sence dokaza nimajo prijatelji dr. Puca za to. Če pa prijatelji dr. Puca izzivajo, bomo mi navedli nekaj zanimivosti.

Steklenice šampanjca

Kmalu potem, ko je prevzel vodstvo mestne občine župan dr. Adlešič, je takoj zaslužil nerednost na tistem uradu, kjer bi moral vladati največji red in največja pravičnost, namreč na socialnem uradu. Delo mestnega župana je bilo zelo težko. Nasprotovalo mu je uradništvo, ni imel pravih pomočnikov, vendar pa je mestni župan z izredno energijo odkril strahotne razmere v socialnem uradu. Zlasti pa je župan pogršel obračuna o dobrodelnih prireditvah, ki so bile namenjene za reveže in brezposelne. Župan je seveda zahteval računov. Ljubljanci se dobro spomnijo, da so bile v uniojski dvorani velike prireditve mestne občine, kjer so plesali, pili draga vina, čisti dobček pa naj bi šel za reveže. Tega denarja v glavnem ni bilo v mestno blagajno. Župan je zahteval, naj mu povedo, kje je ta denar. Komaj 14 dni potem, ko je dr. Adlešič nastopil svoje mesto, je obenem tudi izvedel, kako neki višji uradnik spravlja v vsej naglici iz socialnega urada težke zaboje. Župan je domneval, da so to zaboji z akti ter jih je ukazal zapleniti. Aktov v zabojih ni bilo, pač pa steklenice dobrega šampanjca. Tako je mestna občina morala v svojem lastnem socialnem uradu odkriti mesto živili in aktov o podporah to dragoceno pijačo, ki gotovo ni bila namenjena za brezposelne in za revne družine.

„S sklenjenimi rokami prosim!“

Eden najožjih prijateljev dr. Puca je bil tedaj zaslišani pri g. županu. Pred župansko sobo so stali detektivki pod nadzorstvom svojega kriminalnega vodje. Župan je tedaj zagrozil temu osebnemu prijatelju dr. Puca, da ga da takoj aretirati, če ne pove, kje je denar, nabran od dobrodelnih akcij. G. višji uradnik je tedaj sklenil roke pred g. županom in ga rotil: »S sklenjenimi rokami vas prosim, ne uničite me! Župan je pristal na to, da ga ne da aretirati in odvesti v zapore, seveda pod pogojem, da gospod takoj prinese knjižice v župansko pisarno. Čez dobro uro je imel mestni župan dr. Adlešič nekaj hranilnih knjižic s skupnimi vlogami nad 200.000 din.

Natančna vsota nam zaenkrat ni znana, ker mestni župan še nebe dati končnih pojasnil, vendar pa vemo mi sami za točnost teh dogodkov. Gospod, kateremu je naš list do sedaj prizanašal, naj se zahvali za objavo tedaj dejstev dr. Puca, njegovemu glasilu in vsemu »naprednemu« časopisju, ki obrekuje sedanjo pošteno občinsko upravo, o kateri je splošno znano, da tako čiste in pravične Ljubljana nikdar prej ni imela.

Zlorabe podpor brezposelnih

»Jutrac« in »Slovenskega Naroda« vesta veliko povedati, češ, da se podpore na socialnem uradu sedaj ne dele pravilno. Že vemo, zakaj! Pod prejšnjo občinsko upravo so se podpore delile na primer takole: V Celju je bil kongres Narodne strokovne zveze. Člani te organizacije so ob času tega kongresa dobivali podporo po 40 din za obisk kongresa v Celju. Nekateri so poleg te podpore na svoje ime in z vednostjo uradništva socialnega urada prejeli podpore na tuje ime, tako da so dobili celo po dve podpori, na svoje in na tuje ime. Kdor je torej bil član Narodne strokovne zveze, je dobil za en dan do 80 din podpore iz postavke za podpore brezposelnim, ljubljanski brezposelni pa so se tedaj obrnili pod nosom. Tedaj seveda ljubljanski delomrzniki niso napravili nobene demonstracije pred lokali Narodne strokovne zveze in ne pred mestnim socialnim uradom.

Hišni posestniki dobivajo podpore

Temeljita preiskava je ugotovila, da so podpore na račun resnično potrebnih dobivali nepotrebnimi in seveda tudi brezposelnimi z dežele, če so navedli le kak ljubljanski naslov. Najhujiši pa je,

da so dobivali podpore sinovi hišnih posestnikov in celo sami hišni lastniki. Preiskava je ugotovila nekaj imen, ki jih bomo ob priliki še objavili. Tudi tedaj bo javnost strmela, kakšni ljudje so prejimali brezposelne podpore in obenem bo tudi izvedela, da resnično potrebni in onemogli niso dobivali podpor. Na včerajšnji seji pa je navedel g. Vider nekaj nam do sedaj neznanih primerov, da so dobivali podpore ljudje, ki imajo posestva na Bledu, upokojenke z 2500 din mesečne pokojnine itd.

Zaposlitev brezposelnih pod prejšnjo upravo

Tudi prejšnja občinska uprava je skušala zaposliti brezposelne, namesto da bi jim dajala podpore. Seveda, le kako? Tako je mestni socialni urad pošiljal brezposelne na delo na društveni prostor »Atene«. Ljubljanci dobro vemo, kaj je »Atena«. To je društvo narodnih dam iz najbolj bogatih družabnih slojev Ljubljane. Društvo ima vzorno urejen prostor za igranje gospodarske igre tenisa in otroško igrišče pod Tivolijem, kamor sicer ne pride noben otrok brezposelnih, ali pa tudi zaposlenih delavcev, nižjih obrtnikov ali nižjih uradnikov. Mestna občina je poslala nekaj brezposelnih, da so morali tam delati na račun mestne občine in urediti ta znameniti sportni prostor. To se pravi, da so podpore, ki bi jih moral mestni socialni urad dati brezposelnim, prišle v dobro gosposkemu društvu »Atene«. Prav tako so morali brezposelni delati za Prosvetno društvo za dvorski okraj. Mimogrede omenjamo, da je predsednik tega društva g. dr. Dinko Puc. Magistrat tedaj brezposelne podpore ni naklonil samo svojim prijateljem, temveč svoje je mu društvu. Brezposelni so morali delati za zasebna društva: kuhinjo v Prečni ulici, kjer odločajo samo narodne dame, za ljubljanski »Sokol«, v katerem so vključeni le ljudje iz bogatejših osterja mesta, za Društvo stanovalskih najemnikov in za druga društva. Vse te mezde je plačeval mestni socialni urad izključno iz delavskega skrbstva. Namesto da bi brezposelni delali za mestno občino, ki jih je plačevala, ko je na vseh koncih in krajih čakalo delo, na pr. na grajskih šancah, v Tivoliju, po raznih parkih, po cestah, ko je čakala kanalizacija, pa so prijatelji dr. Puca pošiljali iz mestnega denarja plačane brezposelne na uslugo raznim zasebnim društvom in narodnim damam. Takšna je bila socialna politika dr. Puca, njegovih prijateljev in dr. Puca prijateljskih društev.

Se več: bili so člani NSZ, ki se jim ni ljubilo delati, pa so le dobivali mezdo, čeprav niso bili zaposleni. Imeli so pač člansko izkaznico Narodne strokovne zveze.

Revizija poslovanja mestnega socialnega urada je že ugotovila imena nekaterih mladih deklet in žensk, ki so imele pri mestnem socialnem uradu veliko protekcijo. Dobivale so podpore v luksuznih čevljih, resnično potrebni in reveži pa so dobivali stare zaprpane čevlje.

Dosti podpor je bilo tudi izdanih za ljudi, ki jih do sedaj sploh ni bilo mogoče najti nikjer in tudi nikdar niso bili v Ljubljani prijavljeni. V knjige so bila vnešena izmišljena imena, kdo pa je na ta imena dvignil podporo, dosedaj še ni ugotovljeno.

Zgled socialnosti

Skoraj ves čas, odkar je bil župan dr. Puc, pa prav do županovanja dr. Adlešiča, je bil voditelj mestnega socialnega oddelka mestni fizik g. dr. Mavricij Rus. V času najhujše krize, ko je nastal odpor proti dvojnemu in večkratnemu zaslužkarstvu, je imel dr. Rus — in ima še sedaj — kar več služb. Nihče v Ljubljani ne ve, kje je dr. Rus prav za prav vse zaposlen, ne glede na

to, da ima že ugledno gmočno pozicijo in pa na magistratu zavidljive pragmatične dohodke. Moral je priti šele župan dr. Adlešič, ki je dr. Rusu moral dopovedati, da ima on le en sam želodec in da mu zadostuje prav čedna plača na mestnem magistratu, ki jo prejema. Dr. Rus se je že dvakrat pritožil: prvič na župana, drugič na občinski svet, ki je včeraj končno odbil to pritožbo.

Skrb za otroke

Prejšnje občinske uprave, ki so tako vneto skrbele za Narodno strokovno zvezo, niso videle, da v Ljubljani 600 šolskih otrok tako rekoč strada in da prihajajo v šolo brez zajtrka. Šele sedanja občinska uprava je preskrbela, da čez 600 otrok dobiva v šoli zajtrk, in je tudi v letošnji proračun vnesla primerno vsoto.

Skrb za bedne

Prejšnje občinske uprave so najbolj bedne poglale iz mesta kot nekaj izvržek človeštva v nezdrave barake, kjer propadajo. Niso jim pustile niti zidati ali zgraditi večjih hiš, temveč samo brloge. Šele sedanja občinska uprava je zopet sklenila, da bo za te najbednejše zidala človeška stanovanja, da ne bodo živeli kakor v živalskih stajah, kakor sedaj na Gradu.

Skrb za onemogle

Prejšnja občinska uprava je izjavila, da je pri dobrodelnih prireditvah ostalo nekaj vina in da ga bodo deležni okrepčila potrebni starčki in starke v mestnih zavetiščih za onemogle. Vino so res pripeljali v ubožnico, od tam pa ga takoj odpeljali ter so ga nekateri gospodje pili na plesni prireditvi v Kazini.

Skrb za sirote

V mestnem trgovskem tečaju so morale sirote plačevati celo šolnino, hčerka edinka višjega uradnika pa je bila šolnine oproščena. Na mestnem liceju so napredni gospodje na debelo poneverjali denar, tako da je imela Mladika vsako leto redno čez 140.000 Din primanjkljaja. Sedanja občinska uprava je napravila naenkrat red, tako da ni nobenega primanjkljaja, udobnost in hrana pa prav nič ne trpi. Seveda pa sedaj ni več na Mladiki šampanjca, ne bordoških vin, ni kaviara in laških specialitet. Tudi na dom sedaj ne smejo več nositi razne ugledne osebe dragocenih močnatih jedi.

„Ženini“ sami z gojenkami

Pod prejšnjo občinsko upravo so imeli nekateri srečni ženinici prost dostop v Mladiko ter so jih pustili same v sobah z gojenkami. Iz tega blata se bodo razvile še lepe afere, katerih prijatelji dr. Puca ne bodo veseli.

Desinfekcijski fond

Desinfekcijski fond so se zbirali iz taks, ki so jih morale po večini revne stranke plačevati za razkužitev. Namesto določenih 50 Din so stranke plačevale po 100 in tudi po 200 Din in tudi več. Vknjiženih seveda ni bilo 100 ali 200 Din. Ti fond pa so se nalagali na zasebne hranilne knjižnice. Tudi o tem še ni preiskava zaključena in bomo o tej zadevi spregovorili še bolj določno besedo.

Prehitro so gospodje, prijatelji bivše občinske uprave izzivali, mi pa jim bomo odgovarjali polagoma. Ni nam za odgovore na izzivanja, nam je za to, da pride resnica na dan in da ljubljanska javnost spozna ves smrdljivi vonj, ki se bo razvil iz razkrita blata, ki ga je zakrivila bivša občinska uprava.

Na žel. progo se vdirajo plazovi

V dveh dneh dva plazova zasula železniško progo — Pri Zagorju iztiril osebni vlak — Človeških žrtev k sreči ni

Litija, 27. aprila.

Železniška uprava ima svoj kamnolom pri km 403 v vasi Gradec pri Litiji, kjer lomi kamenje za progo. Pri kamnolomu je zaposlenih v sezoni okrog 30 delavcev. Tudi danes so delavci baš zaminirali za odstrel, ko se nenadoma odtrga velik del skalovitega hriba ter se vsuje na progo, katero je čez oba tira popolnoma zasulo. Velika množina kamnenja (približno 100 m³) bi bila postala kmalu grob večjega števila delavcev, ki so pa k sreči slučajno bili precej proč, ker je njihov tovariš 42letni Popit Janez baš položil dinamitni naboj za odstrel. Popit ni pravčasno opazil, kaj se godi nad njim, dočim so spodaj stoječi delavci videli, da se premika velik plaz kamena ter so mu klicali, da zbeži. Popit je v zadnjem trenutku odskočil, vendar se je pri odskoku čez progo in železniški oporni zid, ki je visok 3—4 m, precej opraskal, obenem pa je dobil v hrbet tudi velik kamen. Zdravnik ga je poslal v domačo oskrbo in če nima notranjih poškodb, bo kmalu zopet na nogah.

En tir so očistili v dveh urah, drugi tir pa do pol9 zvečer, nakar so vlaki zopet normalno vozili. Ugotovljeno je, da je nesrečo povzročilo neprestano deževje.

Novo okrevališče na Dolenjskem

Ponosni Stari grad pod Trško goro je nanovo zaživel. Visoki in trdni grajski zidovi so bili priča lepim dogodkom preteklo nedeljo in ponedeljek. Ko je konvent Usmiljenih bratov v Kandiji prevzel po smrti grajske gospe grofice Margheri v last mogočnega stari grad, katerega je pok. grofica konventu zapustila, je postalo na gradu kaj živahno. Novilastniki so dali precej zanemarljivi grad preurediti v toliko, da bo odgovarjal svojemu novemu namenu kot hiralnica oziroma okrevališče. Med drugim je bila tudi preurejena grajska kapela. Novomeški kipar g. Vodnik je obnovil starinski oltar, v katerem pa so namesto dosedanjega Marijinega kina vložili staro sliko Matere božje dobrega sveta, ki so jo kupili od znanega zbiralca starin g. Floriana Kolenca v Irči vasi. To sliko, ki jo krasí dragocen pozlačen baročni okvir, so v nedeljo popoldne pripeljali iz kandijskega konventa na Stari grad, kjer se je v procesiji zbralo veliko ljudi iz bližnjih vasi. Na oltar je bil postavljen tudi lesen tabernakelj,

v katerem je Najsvetejša, ki ga do sedaj v tej kapeli še ni bilo. V ponedeljek popoldne pa se je na gradu vršila slovesnost blagoslovitve vsega poslopja in oltarne slike ter posvetitve kapele. Vse obrede je opravil prevzvišeni g. škof Gregorij Rožman ob asistenci kapiteljskih kanonikov gg. Terskana in Šeska ter gvardijana franc. samostana g. pr. Cipriana. Blagoslovitvi je sledila škofova pridiga z mašo, pri kateri je lepo prepeval pevski zbor iz St. Petra. Popoldne pa je g. p. Ciprijan blagoslovil 300 let star križev pot v kapeli. Slavnosti blagoslovitve so priostrovali poleg ogromnega števila ljudi tudi odlični gostje iz Novega mesta.

— Da boste stalno zdravi je potrebno da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Preko 10.000
zdravniških
priznanj!

Serravallo

**Železnato
KINA-VINO**

ZA OKREPITEV SLABOTNIH, SLABOKRVNIH IN REKONVALESCENTOV,

Izvrsten okus — Dobiiva se v vseh lekarnah po naslednjih cepah: litrska steklenica Din 77,-

politrška Din 48,-, četrtlitrška Din 32,-. Rec. S. br. 209 od 24. II. 1933.

Fantovski tabor na Šmarni gori

Javni nastop v zvezi s fantovskim taborom na Šmarni gori bo v nedeljo, 2. maja, ob pol 4 popoldne.

Omenjeno bodi, da se bo ta telovadno-sportna prireditev izvedla na prostem, na obsežnem prostoru pri elektrarni Česenj poleg taceškega mosta. Šentviški fantje že z veliko vneto urejajo telovadišče in se pripravljajo, da bi kar najbolj ustregli udeležencem. Pa tudi člani, mladi in naraščajoči ostalih fantovskih odsekov hočejo z gimnastičnimi, lahkoatletskimi in telovadnimi točkami zadovoljiti. Na priljubljenem telovadnem orodju, na drugu in krogih bo malokomu dosegljivo spretnost pokazala vzorna vrsta. Četrť ure pred nastopom se bo pričel gozdni tek članov na 3000 m dolgi stezi, od telovadišča do medenskega kopališča in nazaj. Na cilj bodo tekači prišli prav ob pol 4 in s tem bo dan simboličen začetek ostalemu sporedu. Odsek, ki bo imel razmeroma najboljše tekače, bo prejel prehodno darilo ljubljanskega župana g. dr. J. Adlešiča. Pri prireditvi bo ves čas sodelovala godba »Sloge iz Ljubljane«.

Prijatelji katoliške mladine, ogledite si njen prvi letošnji nastop na prostem!

Srce, ledvice, živce (nervozna, razburjenost, prenapetost in slabe žilce), ženske, kataralne in nervozne motnje (beli cvet, neobčutljivost i. sl.), prehodna doba žen in moških (klimakterij), jetra, želodec, kamne, spolne slabosti in motnje (slošne kakor tudi nervozne, skleroza, notranje žleze (sladkorno bolezen, gihi i. t. d.) zdravi z dobrim uspehom

Radensko zdravilno kopališče (pri Mariboru)

Zahtevajte prospekte!

Slovesni dnevi v samostanu oo. trapistov v Rajhenburgu

Rajhenburg, 27. aprila.

Tudi za tiho, mirno in boguvalno samostansko življenje napoti tu in tam dnevi posebnega veselja in sreče. V našem samostanu očelov trapištev se je zgodilo to letos kar trikrat. Trikrat je namreč obiskal letos prevzvišeni ordinarij dr. Iv. Tomažič naš samostan, da podeli mladim redovnim gospodom, ki so dovršili svoje bogoslovne študije, višje redove. Dne 28. februarja so prejeli subdiakon g. Klinec Ignacij iz Cirkoce na Dravskem polju, škrlj Pavel iz Trnovega na Primorskem, Valentič Bonifacij istotako iz Trnovega na Primorskem, Kompare Kanizij iz Šiške pri Ljubljani in Frolé Ambrož z Blok na Notranjskem. Dne 4. aprila so bil isti gg. posvečeni v diakone. Zadnji nedeljo, dne 25. aprila, je pa podelil Prevzvišeni prvim štirim gospodom zakrament sv. mašniškega posvečenja. G. Frolé Ambrož je namreč za presbiterat še premlad.

Zlasti v nedeljo je zavladalo v samostanu prav slovesno razpoloženje. Veličasten sprejem g. knezoškofa pred samostanom v soboto popoldne, serenada rajhenburške gasilske čete z godbo ob večeru in mogočno streljanje je bil v nedeljsko svečanost, ki se je pričela ob 9. Med slovesno pontifikalno sv. mašo v okusno ovenčani in bogato razsvetljeni samostanski kapeli, katere se je udeležilo tudi mnogo mož in fantov iz domače župnije, je Prevzvišeni opravil pomembne obrede posvečenja in tako pomnožil vrsto patrov v samostanu za štiri nove duhovnike. Samostanska družina rajhenburška šteje sedaj 96 redovnih oseb. Izmed teh je 13 oseb v podružnici na gori Atlas v francoskem Alžirju. Vseh patrov je 21; izmed teh 5 v Afriki. Ves samostan, zlasti pa gg. novomašniki, so g. ordinariju iz srca hvaležni za veliko naklonjenost in za njegov letošnji trikratni obisk.

V nedeljo popoldne je Prevzvišeni obiskal samostansko pristavo v Sremiču nad Vidnom. Občudoval je obširne in vzorno urejene vinograde in druge kmetijske naprave. Veličasten razgled ga je naravnost očaral. Vodja pristave, g. p. Rafael, je pri tej priliki na široko odprl svoje dobro in gostoljubno srce. Vsa sremiška naselbina pa je bila izredno srečna in vesela visokega obiska. Saj je bilo to privikrat, da je vinorodni Sremič obiskal tako odlični cerkveni dostojanstvenik.

Vrnivši se iz Sremiča je Prevzvišeni pohitel k Lurški Mariji v Rajhenburško baziliko, da jo zaprosi pomoči in varstva ob svojem letošnjem apostolskem potovanju birmovanja. Ob glavnem vходу v baziliko je bil v priročni vernikov priljazno pozdravil g. župan Kržišnik in cerkvena ključarja. Vernike je g. knezoškof v baziliki ljubeznivo nagovoril in blagoslovil.

V ponedeljek je g. vladika prisostvoval v samostanu prvi sv. maši g. novomašnika p. Pavla Škrja in tako s svojo prisotnostjo posebno povzdignil še to slovesnost. Ostali gg. novomašniki bodo darovali še ta teden svoje prve sv. maše v samostanski kapelici. Pozneje pa bodo pohiteli gg. novomašniki v svoje rojstne župnije, da tam s sv. daritvijo pokažejo svojim sorodnikom, znanec in prijateljem, da so že dosegli svoj toliko zaželjeni cilj katoliškega duhovništva.

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 29. aprila: Peter, mučenec; Robert, opat.

Osebnosti

— Gospodu duhovnemu svetniku Francu Hoh-njcu, župniku v Čadramu, se je zdravstveno stanje zboljšalo in je že toliko okrevljal, da je te dni za-pustil bolniško posteljo.

— Diplomiran je bil na tehnični fakulteti ljub-ljanske univerze g. Boris Makarovič za inženjerja kemije.

**Obiščite v Mariboru prvovrstni
restavrant VELIKE KAVARNE.**

— Društvo letalcev v Zagrebu osnovano. Re-zervni letalci v Zagrebu so te dni osnovali svoje lastno društvo ter naglasili, da bodo sodelovali z vsemi evropskimi letalskimi društvi. Društvo ima delokrog za vso državo, vendar pa so zaenkrat iz-vojeni v odbor sami Zagrebčani.

— Vremenska napoved: Evropa: Depresija nad južno Evropo ima za posledico dež na zahodni polovici Balkanskega polotoka. Umerjen hladni val vlada nad zahodno, srednjo in severno Evropo. Dež in sneg v območju Alp. — Jugoslavija: Oblačno z dežjem na zahodni polovici, deloma oblačno na vzhodu. Sneži v Gorskem Kotarju. Tem-peratura se je znižala v vzhodnih krajih in na jugu. Najnižja je zabeležena v Mrzli Vodici — 1°, naj-višja v Stipu + 21°. — Napoved za danes: Oblačno po vsej kraljevini z dežjem tu in tam. Na planinah sneg. Temperatura se bo znižala.

— Za Binkošti vsi v Postojnsko jamo. V jami velika ljudska veselica, koncert itd. Popolna raz-sveteljata jame. Prijave pri Putniku in pri izletniški pisarni Okorn, hotel Slon, Ljubljana. — Pozor! Izletnike iz Gorenjske, Dolenjske in iz Kamnika se obvešča, da bodo imeli zvezo s posebnim vlakom.

— V Službenem listu kraljevske banske upra-ve dravske banovine od 26. t. m. je objavljen »Razglas o razpisu volitev svetnikov kmetijske zbornice dravske banovine in njihovih namestni-kov« in »Objave banske uprave o pobiranju obč. davščin v l. 1937-38, in sicer za občine Gaberje v lendavskem, Gornji grad mesto, Ihan in Luko-vica v kamniškem, Petrovče v celjskem, Podlehnik v ptujskem, Sv. Ana okraj Maribor - levi breg in Zelimlje v ljubljanskem okraju in v službenem listu od 28. t. m. »Uredba o izpremembi odst. 2. čl. 57 uredbe o razsodniških odbori«. »Avtentično tol-mačenje odstavka 1 člena 4 in odstavka 1 člena 36 uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov«. »Odl-očba o višini pristojbin za izdajo živinskih pot-nih listov«. »Odlučba, da predpisi računov za ca-rinarine niso vezani taksi«. »Odrbda o vpla-čevanju avtorskih nagrad«. »Pravilnik o izpre-membah in dopolnitvah v pravilniku za izvrševan-je zakona o državnih trošarinah«. »Odlučba glede cene lanenega in ricinovega semena letine 1937«. »Dopolnitve v pravilniku in normah o kontroli se-menja kulturnih rastlin«. »Odlučba o oprostitvi žvepla in žvepolnega cveta od uvozne carine«. »Navodila za pobiranje državne in banovinske ta-kse«. »Odlučba o razveljavitvi seznamov strojev in strojnih delov«. »Tečaj turističnega dinarja proti češkoslovaški kroni«. »Popravek v pravilniku o proglasuju turističnih krajev in v seznamu turis-tičnih krajev«. »Odlučba o priznanju samosvoje-ga ribarskega okraja št. 27 — Ihan« in »Objave ban-ke uprave o pobiranju občinskih davščin v letu 1937-38, in sicer za občine Gornja Radgona, Ruše, Selnica ob Dravi, Sv. Jurij ob Ščavnici, Št. Lenart v Slov. gorah in Trebelno v krškem okraju.

Rogaska Platina

— Razkrinkani goljufi v Zagrebu. Po vseh me-stih v državi, pa tudi v Ljubljani se stalno pri-javljajo ljudje, ki špekulirajo z željami ljudi za službami z dobro kupitjo in pa tudi s praznover-ctvom. Tako je zagrebška policija razkrinkala ne-kega Gjura Gasperja, ki je po poklicu delavec, iz-dajal pa se je za gostilničarja in za agenta z ne-premičninami. Po oglasih je iskal ljudi, ki naj bi mu dali kavčijo. Nekega človeka je ogoljufal za kavčijo 3000 Din, češ, da mu bo dal v svoji pre-kupčevalnici z nepremičninami »Evropo«. Ko je »uslužbenec« spoznal, da je naseljen spretne-mu goljufu, ga je ovdal policiji. Policija je Gasperja aretirala, pri njem pa je našla samo še 1.50 Din gotovine, vso drugo kavčijo je goljuf že zapravil.

— Korpulentnim in mišičastim, pri ka-terih se pokazujejo znaki raznih težav vsled nezadostnega izločevanja sokov, iz-borno pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Taki ljudje se morejo tudi doma - seveda pod nad-zorstvom zdravnika - zdraviti za shujšanje

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Zaradi enega globa hotel ubiti človeka. V Čakovcu v Medmuriu je neki tamkajšnji trgovec kupil 50 parov plemenitih golobov. Ko so se ne-koliko privadili kletke, jih je trgovec izpustil ter je nekaj golobov oddelal na sosedne strehe. 20-letni mladenič Franjo Vinkovič je ujel enega go-bola ter ga prodal 18letnemu Ivanu Habjanu za 5 Din, vendar pa mu Habjan ni takoj plačal. Last-nik goloba je odšel h Habjanu in zahteval od-nega goloba. Ko sta se Vinkovič in Habjan se-stala, je Habjan Vinkoviču povedal, da mu ne more dati 5 Din, niti mu vrniti goloba, ker ga je vrnil pravemu lastniku. Vinkovič se je razjezil, po-tegnil velik žepni nož ter zabodel z njim Habjana in mu prerezal želodec. Habjan je bil prepeljan v bolnišnico, vendar je njegovo stanje smrtno ne-varno.

— Dr. Ivan Pregelj: Osnovne ertice iz književne teorije. 112 strani, cena nevez. knjigi 24 Din, zalo-žila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Knji-žico katero so vsi izobraženci in učeca mladina željno pričakovali, je sedaj izšla. Saj do sedaj Slo-venci še nismo imeli zares priročne in enotne knjige o tem vprašanju, ki se zlasti v šoli pri pouku slo-venščine neobhodno potrebuje. Saj pride vsakdo od časa do časa v položaj, da želi v teh vprašanih po-jasniti. Posebno pa bo z izdajo »Osnovnih ertic« ustrezno našim profesorjem in dijakom, ki bodo dobili iz drobne knjižice vsa pojasnila iz književne teorije, katero so sedaj morali iskati po raznih knjigah. Pojmi so jasno razloženi in podani v klasični predelavi. Knjiga obravnava najprej epično pesni-štvo, nato liriko, dramatiko, prozo. Zanimiva in za vsakogar praktična in porabna pa so na koncu knji-ge: Osnovno pregledna vprašanja in odgovori: iz epike, lirike, dramatike in proze. V drobnejšem ti-sku pa so podani potrebni orisji in pregledi vsake književne vrste po posameznih književnostih, s po-sebnim ozirom na slovensko, hrvaško in srbsko. Delo zato toplo priporočamo.

— Zaradi opeklin umrla. Triletna Nuša Pir-manova, hčerka čevljarkega pomočnika na Ra-keku, je 20. t. m. okoli 14.30 padla v kotel vrele vode, pripravljene za pranje perila. Bilo je zgolj nesrečno naključje. Deklica se je močno opekla po telesu in v levi roki. Prepeljana je bila v ljub-ljansko bolnišnico, kjer je podlegla poškodbam. Družina čevljarkega pomočnika Pirmana stanuje na Rakeku v stanovanjski hiši št. 34, kjer imajo stranke posebno pralnico v priložnih prostorih. Orožniška postaja na Rakeku je nesrečni slučaj prijavila državnemu tožilstvu in svrhu nadaljnjega postopanja.

— Katera je najlepša? Rdeča lica, leseketajoče oči, trdni udje, smehljajoči obraz, to je lep! — To da kri krepilni Biomalz. Poizkusna doza 12.50 dinarja v lekarnah.

— Mlinar padel v Savo. Pri vasi Ljubocha blizu Slavonskega Broda se je na Savi pripetila huda nesreča, katere smrtna žrtev je postal 62 let-ni mlinar Andrej Sabo. Sabo je hotel čez Savo prepeljati v svoji mlin žito. Preden pa je odplul čez reko, je odšel se k svoji družbi v neko gostilno, kjer se je popolnoma napil. Pijan je naložil žito v čoln in se spustil čez reko. Sava pa je močno na-rastla. Pobesnela struga je pograbila čoln s pija-nim Sabom in ga odnesla čez brzice. Sabo ni mo-gel obvladati čolna ter je z njim izginil v narasli vodi.

— Dva kmeta utonila v Kolpi. Zaradi stalne-ga deževnega vremena narašča tudi reka Kolpa. Blizu Karlovca sta se pripetili te dni dve smrtni nesreči. Kmeta Ivana Miškuna iz Bukve gorice je reka vrgla čez slap, mu razbila čoln ter pogoltnila s čolnom tudi kmeta. Kmet mijo Delič iz Velike Pake se je prav tako vozil po Kolpi, ki mu je prevrnila čoln ter je Delič utonil. V obeh prime-rih ni bilo nikogar, ki bi mogel prikočiti ponesre-čencema na pomoč.

— Pri zaprtju, molitvah v prebavi, vzemite jutraj na orazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Prijavljanje vžigalnikov

Z 29. aprilom 1937 stopi v veljavo novi pravil-nik o umetnih vžigalnikih, ki med drugim določa, da morajo vsi lastniki svoje žigosane ali nežigosane vžigalnike prijaviti v razdobju med 29. aprilom in vključno 28. julijem 1937 in jih prinesiti v najbližji oddelek finančne kontrole. Pri izročitvi vžigalnika oddelku mora lastnik plačati tudi odgovarjajočo monopolno takso, oddelek pa izroči lastniku po-trdilo o prevzemu vžigalnika in takse, vžigalnik pa pošlje upravi državnih monopolov, da ga žigosa s pravim žigom. Ko hitro prejme oddelek tako ži-gosan vžigalnik, ga mora takoj vrniti lastniku in mu istočasno izročiti tudi izpolnjeno priznanico (legitimacijo). Za leto 1937 bodo morali plačati polno takso 100 Din lastniki onih vžigalnikov, ki so bili žigosani v letih 1928-29 in onih vžigalnikov, ki sploh niso žigosani. Lastniki žigosanih vžigal-nikov iz navadne kovine plačajo za eto 1937 samo razliko takse 50 Din, lastniki žigosanih srebrnih ali posrebrnenih vžigalnikov ne plačajo za leto 1937 no-bene takse, ker so takso 100 Din plačali pri žigosa-nju vžigalnika in prejmejo za leto 1937 priznanico brezplačno; lastniki žigosanih zlatih ali pozlačenih vžigalnikov ne plačajo takse za leto 1937 in 1938 in prejmejo priznanico za obe leti brezplačno, ker so takso 200 Din plačali ob priliki žigosanja vžigal-nika. Prijavitelj se mora tudi vžigalnik, ki jih je izdala uprava državnih monopolov in seveda tudi električni vžigalniki. — Vsako naslednje leto bo moral lastnik vžigalnika kupiti do konca januarja znanke za 100 Din pri pooblaščenem maloprodaj-alcu in jo bo maloprodajalec nalepil na določeno mesto legitimacije.

Ljubljana

V četrtek, dne 29. aprila

Gledališče

Drama. Četrtek, 29. aprila: »Rivala«. Premier-ski abonma. — Petek, 30. aprila: »Med štirimi ste-nami«. Red B.

Opera. Četrtek, 29. aprila: »Plamen«. Red Četrtek. — Petek, 30. apr.: Zaprtlo. — Sobota, 1. maja: »Lojzka«. Izven. Proselava 25 letnega gledališkega udejevanja g. Lojzeta Drenovca. — Nedelja, 2. maja: Ob pol 11: Otrok in ples. Izven. Priredi plesalka Katja Delakova z njenimi gojenkami. Cene od 30 Din navzdol. — Ob 15: »Vesela vdova«. Izven. Cene od 30 Din navzdol. — Ob 20: »La Bohème«. Izven. Debut gdčne. Ksenije Vidal. Cene od 30 Din navzdol.

Predavanja

Kat. prosv. društvo v Sp. Šiški priredi dre-vi ob 8 v samostanski dvorani zanimivo sklopično predavanje g. Leop. Puharja »Družina in alkohol«. Mladini pod 16. letom vstop ni dovoljen.

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani pri-redi v okvirju tečaja o tbc. XII. znanstveni sestanek v petek, dne 30. aprila 1937 ob 18 v predavalnici in-ternega oddelka Obče državne bolnice v Ljubljani s predavanji dr. Ivo Pirca o higijenski organizaciji in protituberkulozni borbi v dravski banovini, in dr. Franca Debeveca o patogenezi tuberkuloze, in Vabljeni vsi g. zdravniki in medicinski.

Prihodnje predavanje vodje Folklornega in-stituta Glasbene Matice ljubljanske g. Franceta Marolta bo v soboto, dne 1. majnika, ob 20 uri v mali filharmonični dvorani.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Mostah vabi svoje člane in prijatelje na sklopično predavanje o sadnih škodljivcih, ki bo drevi ob 8 v risalnici osnovne šole v Mostah.

Prireditve in zabave

Slavni francoski violinist Robert Soetens, ki bo koncertiral v Ljubljani z Orkestralnim dru-štvom Glasbene Matice ljubljanske v torek, dne 4. majnika, v veliki filharmonični dvorani, ima na sporedu dela skladateljev Bacha, Vivaldija, Francka, Rimski-Korsakova itd. Predvsem opozar-jamo na to, da bo slavni virtuoz, ki je v Ljub-ljani ljub in dober znanec koncertnega občinstva, nastopil tokrat prvič s spremljevanjem godalnega orkestra ter bo zaigral Bachov violinski koncert v e-duru in Vivaldijev koncert. Ostale točke spo-redda igra ob spremljevanju klavirja ter ga spre-mlja njegova stalna koncertna pianistka Suzana Roche. Predprodaja vstopnic od 20 din navzdol v knjigarni Glasbene Matice.

Javna produkcija glasbene šole »Slogoe«. V če-trtek, 29. aprila, bo v glasbeni dvorani »Slogoe« v Ljubljanskem dvoru v Pražakovi ulici ob pol 18 javna produkcija »Slogoe« glasbene šole. Nastopijo gojenice klavirja, solo petja, gosli čela, mla-dinski pevski zbor in šolski orkester. Vstop je prost.

Sestanki

»Ljubljana« ima namesto danes pevske vajo jutri, v petek, in sicer ob 1/8 za ženski zbor, ob 1/9 pa za moški zbor.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana ima svoj občni zbor v ponedeljek, dne 24. maja 1937, ob 18, v razpravi dvorani justične palače, soba št. 28.

Sentpetersko prosvetno društvo javlja svojim članom, da je napovedano predavanje, o »Stilu kul-ture«, zaradi tehničnih ovir odgodeno na poznejši čas. — Fantovski odsek ima ob 8 svoj redni sestanek, s predavanjem g. svetnika Rudolfa Smrslja, o »Državi«. Vabimo, da pridejo vsi člani točno na sestanek!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa c. 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

1 Spomladanska umetniška razstava. V Jakopi-čevem paviljonu je prirejena velika spomladanska revija slovenske umetnosti. Razstavljene so najno-vejšje tvorbe naših slikarjev in kiparjev, ki jih je zbral odbor umetniškega društva. Kljub temu, da je krog razstavljalcev precej širok, je razstava aran-žirana jako okusno, da slabše stvari ne motijo močnih umetniških potence, kot jih predstavljajo dela Frana Tratnika, Gojmirja Kosa in Maksima Sedeja, ki so razstavljena v srednji dvorani, kakor tudi Ivana Vavpotiča in Jiraka ter drugih. Razstava je splošno resno lepa in priporočamo to važno kul-turno prireditve.

1 Na svoji turneji na Dolenjsko se bodo ustavili pevci slovenskega pevskega društva »Dobra« z Brnce na Koroskem tudi v Ljubljani. Dne 3. maja (v ponedeljek) zvečer ob 20 bodo nastopili z izbra-nim programom kot gostje pevskega društva »Ljub-ljanski Zvon« v Franciškanški dvorani. Pevcev je 25; vodi jih znani pevovodja g. Hanzej Kropivnik, ki je vodil pred leti prvo veliko turnejo koroskih pevskih zborov po Sloveniji. Brnčani slove kot naj-boljši koroski pevci. Iz svojega bogatega repertoarja, ki obsega nad 50 narodnih koroskih napevov, so si izbrali dvajset najlepših, da jih bodo zapeli v Novem mestu, v Trebnju in naposled dne 3. maja tudi v Ljubljani. Na ta koncert opozarjamo vse pri-jatelje naše Koroske, vse ljubitelje lepega narodnega petja. Koncert Brnčanov bo naš dostojna slovenska kulturna manifestacija. Vstopnice se dobivajo v predprodaji (p. pisarni »Fax et bonum« v franči-kanski pasaji (tel. 38-28).

1 Imena ulic v Mostah in na Kodeljevem. K večerjanih poročilu o občinski seji dodajamo še izvleček iz poročila prof. Kranjca o preimeno-vanju ulic. S priključitvijo okoliških občin je bila Ljubljana naenkrat v položaju, da je imela kar po-dvoje ali troje ulic z enim in istim imenom. Ne-katera imena ulic pa so bila tudi že neprimerna. Kulturni odbor občinskega sveta se je sicer obrnil s pozivom na razna društva, javnost in na prizadete prebivalce ulic s prošnjo za predloge. Odziv je bil le skromen, ker so se pač društva in pa javnost za-našali na to, da bo kulturni odbor že vedel, kako urediti to zadevo. Slovenski etnografi so predvsem zahtevali naj dobi ugledni južnoslovanski etnograf Bezenšek, ustanovitelj slovenske, hrvaške in bolgar-ske etnografije, svojo ulico. Občinski svet je pre-imenoval dosedanja Prešernovo ulico v Mostah v Bezenškovo ulico. Del Stare poti za Leoniškem je bil preimenovan v Slajmarjevo ulico s čimer je po-čaščen spomin slovitega slovenskega zdravnika dr. Slajmerja, drugi del Stare poti v vodmatskem okraju pa se preimenuje po nepozabnem šentpeterskem župniku v Malenškovo ulico. Ulica Valentina Vodnika v Mostah se preimenuje po našem pomembnem kiparju v Bernekarjevo ulico. Simon Gregorčičeva ulica v Mostah se preimenuje po uglednem sloven-skem časnika, publicistu, socialnem delavcu in bivšem občinskem svetniku v Moškerčovo ulico. De-teljiva ulica v Mostah se preimenuje v Baydkovo ulico v spomin na nekdanjega zavednega slovenske-ga župana Most in na njegovo človekoljubno in mecenasto hčer. Prečna ulica v Mostah se preime-nuje v Sušteršičevo ulico kot nadaljevanje sedanje Sušteršičeve ulice. — »Kodeljevo« se preimenuje v Povšetovo ulico. Ulica Na Kodeljevo se preimenuje v Koblarjevo ulico, po znanem slovenskem zgo-dovinarju. Ulica Ob Mladinskem domu se preimenuje v Salezijansko ulico. Naziva Zelena jama in Kode-ljevo ostaneta rezervirana za bodočo porazdelitev mesta Ljubljane v posamezne kraje. O preimeno-vanju trga pred kavarno »Evropo« v Ajdovščino smo poročali že včeraj.

1 Blagajna Poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani pošlje za čas od 1. maja dalje za stranke od 1/8 do 13.

1 V soboto, 1. maja nastopi pri slavnostni predstavi v operi po daljšem presledku zopet znana, simpatična solopesalka g. Erna Mohar-jeva. V večji operetni vlogi se predstavi mlada konzervatoristinja gdč. Gnuseva. Glavno komično moško ulogo igra naš priznani komik g. Zupan. Vstopnice so v predprodaji pri dnevi blagajni, rezervirana mesta prosimo da se dvignejo.

1 Zborovanje prevoznikov. K članku pod tem naslovom v zadnjem »Ponedeljskem Slovincu« do-dajamo, da znaša proračun Združenja prevoznikov 24.600 dinarjev.

1 Bufet »Rio« ima prvovrstno kuhinjo: golaž, vami, kranjske klobase, hrenovke, sendviči itd. Vedno vse sveže.

Maribor

m Volitve cerkvenokonkurenčnega odbora. V torek zvečer je bila na mestnem magistratu v posvetovalni dvorani skupna seja mariborskega mestnega sveta in občinskega odbora občine Ko-saki. Sejo je vodil mestni župan dr. Juvan, na dnevnem redu pa je bila volitev cerkvenokonku-renčnega odbora za stolno župnijo. Za predsed-nika novega odbora je bil izvoljen odvetnik dr. Vinko Rapotec. Člani pa so prof. Gabrijel Majcen, šol. vodja Viktor Grčar, Ignac Ozvalič in inž. Strgaršek Anton. Namestniki so: odvetnik dr. Josip Leskovar, ravnatelj banovinske Vinar-ske šole Josip Priol, zdravnik dr. Marinič Franc, Meg-lič Otmar in inž. Lah Ivan. Izmed mariborskih župnij ima sedaj cerkvenokonkurenčni odbor samo stolna in mestna župnija. Naloga novoizvoljenega odbora bo določiti prispevka, katerega bodo fa-rani te župnije prispevali za vzdrževanje cerkve-nih objektov. Ta prispevek se odmeri po davčni osnovi. Vse cerkvene občine pobirajo od svojih vernikov precejšnje prispevke za vzdrževanje svoj-ih cerkev in dušnih pastirjev. Take doklade pla-čujejo v Mariboru pripadniki pravoslavne, evan-geljske, židovske in drugih veroizpovedi. Samo katoliška cerkev ne zahteva od svojih vernikov nobenih obveznih prispevkov, ki pa so postali se-daj potrebni, ker ni mogoče na drug način vzdr-ževati stolne in mestne župne cerkve tako, kakor to zahteva mogočna stavba in pa ugled župnije same. Na stolnici bodo potrebna znatna popra-vila in prenovitve, zlasti v notranjosti. S skrom-nimi prostovoljnimi prispevki faranov tega ne bo mogoče izvršiti. Novi odbor stoji tedaj pred važno in pomembno nalogo.

m Slovesna otvoritev protituberkuloznega ted-na bo v nedeljo, 2. maja, s sv. mašo ob 9 uri na Glavnem trgu. V slučaju slabega vremena bo sv. opravilo v stolnici. Med tednom bodo zbirke za zgradbo protijetičnega azila ter predavanja o nevarnosti jetlike.

m Angleški krošek priredi danes, v četrtek, ob 20 uri predavanje v »Vesnic. Predaval bo g. W. B. Teeling: »Kronanje in britski imperije«.

m V spomin obletnice smrti hrvaških velika-nov Zrinjskega in Frankopana se bo brala jutri, v petek, ob 8 uri jutraj v stolni in župni cerkvi sv. maša zadušnica.

m Majniške pobožnosti. Tako priljubljene majniške pobožnosti se bodo začele v mariborskih svetiliščih že jutri, v petek. V stolnici bodo maj-niške pobožnosti v sledečem redu: jutraj ob 6 blagoslovna sv. maša, pred blagoslovom litanije. Zvečer ob pol 19 se noli najprej rožni venec, tričetrt na 19 so litanije s sv. blagoslovom, ob 19 pa majniška pridiga ter po pridigi Marijina pe-sem. Ta red velja tudi za nedeljo in praznike z izpremembo, da je blagoslovna sv. maša jutraj ob pol 7. — V frančiškanski baziliki je jutraj ob 5 sv. maša, ob pol 6 pridiga in litanije. Zve-čer ob 18 so šmarnice za mladino, ki so tako priljubljene. — V magdalenski župni cerkvi bo šmarnična pobožnost vsak dan jutraj ob četrti na 6 uri in vsak večer ob 19 uri. Zvečer je pridiga in pete litanije.

m Poročila sta se trgovci g. Ervin Zelenka in zasebnika gdč. Stompe Frančiška. Cestitamo!

m Na šahovskem bojišču se je nadaljevala v torek zvečer borba za prvenstvo Maribora. Dr. Krulc je premagal Albaneža, Mešiček Loh-kova, Knehtl Severja, Kukovec Babiča in Stupan Lukeža. Vodi še vedno Mešiček z velikim nasko-kom. Ima 5 točk, dr. Krulc 3½, Stupan 3 (1), Ba-bič 3, Kukovec 2½, Lohkov 2, Lukež 1½, Sever 1, Knehtl 1, Albanež ½ točke. Prihodnje kolo se igra jutri, v petek, v kavarni Central.

m Ljudski oder ima drevi ob 8 sestanek na odru. Obvezno.

m Smrtina kosa. V bolnišnici je umrla v sta-rosti 46 let fotografinja Elizabeta Frohm. V Trdi-novi ul. 16 je umrla stara komaj 10 let hčerka trgovca Eva Birkmayer. Naj počivata v miru!

m Po 23 letih iz Rusije. Včeraj se je vrnil z ženo in štirimi otroki iz Sovjetske Rusije vojni ujetnik Josip Pijavnik, doma od Sv. Miklavža nad Slovenjgradcem. Pijavnik je služil pri 87. pešpolku ter je bil leta 1914. ujet v Galiciji. Večino let ujetništva je prebil v okolici Omska v Sibiriji. Iz taborišča je prišel na kmete za hlapca, kmalu pa si je pomagal na noge ter se osamosvojil. Ker so naši slovenski kmeti fantje spretnejši ter se v vsakem rokodelstvu malo spoznajo, je Pijavnik začel v Sibiriji tesariti ter je postal iskan tesarski mojster za široko okolico. V Sibiriji je se tudi ože-nil. Po sovjetski revoluciji so se tudi zanj raz-me-re poslabšale. Ne more dovolj opisati bednih razmer, v katerih živi rusko ljudstvo. Zaslužek je majhen, sredi najbolj bogate zemlje ljudje gla-dujejo. Draginja je strahovita. Ves srečen je bil, ko se mu je nudila možnost vrnitve v domovino. V Smilavžu pri Slovenjgradcu ga pričakujejo sorodniki, ki so ga svojetasno objokovali kot mrtvega.

Celje

c Naročnike »Slovenca« predvsem naše inse-rente opozarjamo, da bo nedeljska številka »Slo-venca« izšla že v soboto, ker 1. maja tiskarna ne obratuje. Po možnosti se naj pošljejo oglasi v po-družnico do danes popoldne, zadnji čas pa je do petka popoldne. Inserterji v tej številki bodo imeli še večji uspeh, ker bo izšel »Slovenec« ta dan v po-večani nakladi in ga bodo ljudje čitali dva dni.

c Materinska proslava. Podmladek RK ljuds-ke šole solskih sester v Celju priredi »Materinsko pro-slavo« v mestnem gledališču v nedeljo 2. maja ob 16. Na sporedu so pevske točke, rajanje, nastop har-monikarjev in pravljica v treh slikah »Bedak Pav-lek«. Vstopnice v predprodaji se dobe v zavodu.

c V nedeljo shod na Gori Oljki. Ponovno opo-zarjamo, da bo v nedeljo 2. maja shod na Gori Oljki namesto običajnega shoda na velikonočni ponedel-jek. Sv. maša bo od desetih.

c Opereta »Sv. Anton vseh zaljubljenih patron« v celjskem gledališču. Kakor smo že poročali, bo na praznik Kristusovega Vnebohoda (6. maja) ob pol 4 v mestnem gledališču priljubljena opereta »Sv. Anton vseh zaljubljenih patron«. Predstava je izven abonmaja. Predprodaja vstopnic v Slovkovi tiskovni zadrugi.

c Razširjenje vodovodnega omrežja v Novo vas in v naselbine pri Skalni kleti. Mestno občina raz-pisuje za razširjenje vodovodnega omrežja v Novo vas dobavo litoželeznih asfaltiranih vodovodnih cevi z obojkami po nem. normah, preizkušeni na 20 at. s pripadajočimi fasonskimi komadi in arma-turami. Ponudbe je vložiti do vključno 8. maja v vložišču mestnega poglavarstva. Razen tega razpi-suje za razširjenje vodovodnega omrežja v naselja »Skalna klet« dobavo nemških normam odgovar-jočega vodovodnega materiala preizkušene na 20 at. Ponudbe za to dobavo je vložiti do 8. maja na mestno poglavarstvo.

c Avtomobilska nesreča radi dežja. V torek do-poldne se je zgodila v Št. Petru v Savinjski dolini večja avtomobilska nesreča, ki pa k sreči ni zahte-vala smrtnih žrtvi. Iz Celja se je peljal po Savinjski dolini v Ljubljani neki Američan v spremstvu treh oseb v novem luksuznem avtomobilu, ki ga je kupil pred nedavnim časom za 260.000 din. V Dobrčesi vasi na ovinku se je izognil desno nasproti prihajajočemu luksuznemu avtomobilu, v katerem sta sedela dva moška. Tudi sofer tega avtomobila je zaokrenil na desno, toda vprav ko sta prišla avto-mobila v neposredno bližino, je spodrsnil avto radi naglne in polzke ceste v Amerikancev avtomobil, ki je z veliko silo treščil vanj in ga docela razbil. Potnika k sreči nista dobila težkih poškodb, potniki v Amerikancevem avtomobilu pa sploh niso poškodovani.

c Kino Metropol. Danes ob 16.15, 20.30 »Dra-gocen poljub«, ob 18.15 »Vražja lutka«.

Ma'a Nedelja

Gasilska četa se je odločila praznovati vsako leto prvo nedeljo v mesecu maju »Florijanovo«. V nedeljo 2. maja bo ob 9.30 gasilska sv. maša. Po-poldne ob 3 bo v Društvenem domu vzorjena najnovejša priredba veseloigra »Micki je treba mo-ža« s prileskim gostovanjem. Čisti dobiček za Gasil-ski dom. V nedeljo 2. maja popoldne najlepši maj-niški izlet k Mali Nedelji!

Trebnje

V nedeljo 2. maja ob pol 3 popoldne nas obi-ščejo pevci slovenskega pevskega društva »Dobra« z Brnce pri Beljaku na Koroskem. 25 slovenskih kmetov in delavcev-pevcev bo nam pod vodstvom mladega zborovodje g. Hanzeja Kropivnika zapelo 19 najlepših slovenskih narodnih pesmi tako, kakor jih pejo doma pri Zilji. Otolna, a hkrati vedra koroska pesem bo nam znanilca o večni mladosti mož slovenske kulture. Koncert se vrši v Prosvetnem domu. Predprodaja vstopnic je pa v zadrugi in pri g. Čufarju.

Varljiva sreča

Ker pri nas v Jugoslaviji nimamo več male loterije, so prebivalci na italijanski meji pridno hodili v Postojno. Nekateri so se s tem poslom celo obrtoma pečali in tihotapili eventualne dobičke nazaj v Jugoslavijo, seveda proti dobri nagradi. Toda končno padejo taki tihotapci prej ali slej našim ali lažkim finančnim oziroma orožniškim organom v roke, ki jih seveda občutno kaznujejo. Manj znano je morda, da obstoja tudi druge celo več takih malih loterij v obliki igralnih avtomatov. Te vrste loterija je še bolj nevarna, kakor bivša avstrijska mala loterija, kajti tam so stavili ljudje večinoma samo enkrat na teden, dočim je ta loterija v obliki igralnih avtomatov ljudem dan in noč odprta. To so igralni avtomati različnih tipov, ki jih najdes po številnih gostlinah in bifejih, predvsem v takih, kamor zahajajo največ delavci, mali obrtniki ter kmetje itd. Ti avtomati mečejo večje ali manjše novce ven, ako vrže v špranjo 2 Din. Kakor je to sploh pri vseh loterijskih igrah, so bolj redki oni, ki bi jim igranje prineslo kakšen dobiček, glavni dobiček vleče večinoma lastnik oziroma najemnik avtomata, dočim marsikateri igralec zaigra pri tem večkrat ves svoj težko prisluženi denar. Tako se je lani zgodil v Ljubljani primer, da je neki manjši obrtnik zaigral visoko vsoto, nakar si je v obupu prerezal žile na rokah.

Ljudje mislijo, da z igranjem vršijo obenem koristno delo. Razni znaki pa kažejo na to, da so zasebniki, ki vlečejo pri tem glavni dobiček, dočim se morajo drugi najbrž zadovoljiti s prav skromnimi deleži. Zato je finančni minister odredil, da se mora za vse take, v javnih lokalih postavljene igralne avtomate predhodno izposlovati dovoljenje pristojnega ministrstva za kmetijstvo in plačati dnevno

takso 50 Din, dočim se je do sedaj na vseh teh aparatih igralo brez takega dovoljenja. S to visoko takso se hoče najbrž to nevarno igro zatreti ali vsaj do skrajnosti omejit. Čim je finančna oblast segla po teh aparatih, že so se pojavili v javnih lokalih, zlasti v gostlinah, bifejih itd. druge vrste avtomati za igranje na srečo. Prvotne, samo za igranje na denar urejene avtomate so sedaj tako predelali, da so nanje še pritrčili aparat, ki prodaja razglednice. Glavno pri teh igralnih avtomatih so pač premije, ki ljudi zapeljujejo, da mečejo vanje svoje težko prislužene denarje. Toda tudi te avtomate so ustavili organi finančne kontrole, ker jih smatrajo za igre, ki spadajo pod loterijski zakon, za katere je treba posebnega dovoljenja ministrstva za kmetijstvo, ki ga izdaja samo proti plačilu takse 50 Din za vsak dan. Zadnji čas je že, da oblast, naj si bo finančna ali politična, strogo prepove te avtomate, ki ljudstvo naravnost zapeljujejo k hazardiranju. Niso namreč redki slučaj, da so posamezniki zaigrali v enem samem dnevu ali v eni sami noči več sto, da celo več tisoč dinarjev. Posebno kričeč slučaj se je pred kratkim zgodil v Ljubljani, ko je namreč ubog kmetič zaigral na takih avtomatih ves izkupiček za prodano živino in še povrh par izposojenih stotakov. Ta posel je tako dobičkonosen, da bo dotični, ki se s tem bavi, baje v kratkem postavil tudi neke druge kar štiri take avtomate in da sta se v Ljubljani dva gostilničarja od podjetnika kar odkupila za mesečno odkupnino 2000 Din (!) ter sedaj sama vlečeta dobiček od avtomata.

Na vsak način morajo oblasti paziti na to, da ljudstvo ne bo oškodovano, kar se da napraviti v prvi vrsti s primernim obdavčenjem.

Bilance

Tivar (Tekstilna industrija, Varaždin) izkazuje za lansko leto čistega dobička 5.34 milj. (1935 5.03, 1934 3.9 in 1933 2.7 milj.) din. Glavnica je bila lani povečana od 12 na 24 milj. din. Bilančna vsota je lani narasla od 93.9 na 119.56 milj. din, od tega upniki od 69.8 na 80.8 milj.

Jadransko podunavska banka, Belgrad. Lani so se vloge pri tej banki povečale od 25.4 na 26.15, denarni zavodi-upniki so se znižali od 11.5 na 11.0, ostali upniki pa zopet povečali od 63.5 na 66.44 milj. Med aktivni so narasla menična posojila od 50.5 na 52.6, dolžniki od 16.34 na 19.7, vrednostni papirji so se znižali od 26.8 na 26.25, nepremičnine pa od 28.26 na 27.7 milj. Din. Bilančna vsota 118.6 (127.7), glavnica 24.0 milj. Čisti dobiček brez prenosa se je povečal od 0.12 na 0.20 milj. din.

Perforiranje obveznic 7% stabilizacijskega posojila. Po odloku g. ministra financ, št. 47840-36 VI, z dne 15. aprila t. l. se morajo perforirati obveznice 7% mednarodnega stabilizacijskega posojila kraljevine Jugoslavije v zlatu iz leta 1931 — jugoslovanske tranše — z označbo »Payable en dinars« (plačljivo v dinarjih) zaradi boljšega razlikovanja teh obveznic od obveznic tujih tranš istega posojila. Kuponi se bodo v bodoče izplačevali samo, ako bodo obveznice perforirane. Perforirala — bo obveznice centrala Državne hipotekarne banke, lastniki obveznic 7% mednarodnega stabilizacijskega posojila — jugoslovanske tranše — naj v to evrho čimprej izročijo obveznice Glavni podružnici Državne hipotekarne banke v Ljubljani s seznanjenimi duplikati.

Število konkurzov narašča. Nenavaden pojav je, da je bilo sedaj v aprilu pri ljubljanskem okr. sodišču razglašeno že 6 konkurzov. Sodišče je večkrat razglasilo konkurz nad imovino Jakoba Menart, trgovca v Domžalah. Tvrdis je pri okrož. sodišču v Ljubljani protokolirana pod imenom: Jakob Menart, trgovina z mešanim blagom, epercerijo, manufakturno, deželni pridelki in vinom. Konkurni sodnik Kajetan Premereštin, starešina okrajnega sodišča v Kamniku. Konkurni upravnik dr. Fran Trampuž, odvetnik v Kamniku. Prvi zbor upnikov 11. maja ob 10. Prijava terjatev do 10. junija. Ugotovitveni narek 21. junija ob 10 v Kamniku. Pasiva znašajo okoli 1,084.000 Din, aktiva so minimalna.

Nova delniška družba. Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo osnove delniške družbe Jugovulkan z glavnico 665.000 Din (1330 delnic po 500 Din umenske vrednosti). Ustanovni občni zbor družbe je 28. aprila.

Banaška vina v Ljutomeru. Novosadski dnevnik »Deutsches Volksblatt« primaša poročilo iz Vršca, katerega doslovno navajamo: »Nek vinski veletrgovci iz Vršca je poslal te dni 1 vagon rizlinga v

Ljutomer, kjer je bilo vino zelo dobro sprejeto. Vino je bilo močje tamošnjim točilnicam tako dobro prodati, da je morala biti pošiljka v kratki dobi enega tedna ponovljena. Ljutomer je ono vinski področje Jugoslavije, ki nima samo v tuzemstvu, ampak tudi v inozemstvu odlično ime. To kaže, da upoštevajo tudi najboljši poznavalci vin vrška vina.«

15 letnica Nabavljalne zadruge uslužbencev državnih železnic v Ljubljani. Za 15 letnico svojega obstoja (1922—1937) je izdala Nabavljalna zadruga uslužbencev drž. žel. v Ljubljani manjšo spomenico, iz katere je razvidno, da je zadruga v 15 letih prodala blaga za 445.26 milj. din. Na koncu leta 1936 je imela 7799 članov.

Podjetja na področju splitske trgovine in industrijske zbornice. Lani je bilo na zborničnem področju ustanovljenih 315 trgovin in 203 gost. obratov, odjavih pa je bilo 318 in 110. Na koncu l. 1936 je bilo 5126 trg. obratov, 2441 gostinskih in 142 industrijskih obratov.

Promet novosadske borze je znašal lani 191.04,5 ton (182.150 ton v l. 1935). Povečal se je promet pšenice in mlinških proizvodov, dočim je bil manjši promet v koruzi. Od vsega prometa lani je bilo prodanih Privilegirani izvozni družbi 14.640 ton.

Nezaposlenost v marcu. Pri borzah dela je bilo na koncu februarja vpisanih 39.510 nezaposlenih, do konca marca meseca pa je število nezaposlenih padlo na 36.794 (Belgrad 10.083, Zagreb 7179, Ljubljana 7174, Sarajevo 5035, Novi Sad 7391 in Split 1292 brezposelnih).

Naša trgovina s srednjeevropskimi državami. V prvih treh mesecih letos je znašal uvoz iz držav Srednje Evrope (Nemčija, Avstrija, Italija, Češkoslovaška in Madžarska) 226.25 (l. 1936 546.14) milj. dinarjev ali 66.06 (51.71) odstotka vsota uvoza. Nasprotno pa je naš izvoz v te države dosegel letos 319.0 (lani v prvih treh mesecih 559.4) milj. dinarjev ali 61.44 (65.86) odstotka.

Izvoz našega tobaka v Češkoslovaško. V Prago se je te dni vrnil glavni ravnatelj češkoslovaške tobačne režije dr. Hladky, ki se je pogajal za nakup našega tobaka v Belgradu. Tudi letos bo Češkoslovaška kupila, kot lani, 3.500.000 kg našega tobaka.

Zunanja trgovina v marcu 1937. Naš uvoz v marcu 1937 je prihajal največ iz teh držav: Nemčija 146.8, Češkoslovaška 58.1, Italija 51.84, Avstrija 43.6, Anglija 37.0, USA 23.5, Rumunija 14.7, Madžarska 9.9 milj. Največ pa smo izvažali v Nemčijo 115.2, Avstrijo 89.0, Francijo 49.4, Italijo 46.9, Anglijo 36.74, Belgijo 33.5, Češkoslovaško 33.4, Madžarsko 24.4, Švico 17.14 in Grčijo 13.0 milj. din.

Za lovsko razstavo na velesejmu v Ljubljani od 5. do 14. junija t. l. vabimo vse upodabljajoče umetnike, da razstavijo svoje umetnine. Prav tako naprosamo vse zasebnike, ki so v posesti pristnih sodobnih ali zgodovinskih predmetov in umetnin domačega izvora, da jih razstavijo, takoj pa prij-

de dekliške duše, ki je naenkrat izpostavljena pritiškom stvarne groboti v človeški družbi in pod njimi počasi izbira. Vsa tragika v osebi nedotaknjene in čistega dekleta, ki brez hudih slutenj in namenov odide s svojega doma v veliko mesto, kakršno je Berlin, leži na teh odkritosrčno pisanih straneh. V resnici so te izpovedi verna slika družbe in v usode, ki je v nji naložena čistost in dobrota erca. Brez naravnostne obtožbe in moraliziranja kličejo po pravici in zadoščanju, ki ga ta svet ne pozna. Pečat, ki ga družba in njeni uradi tako hitro in brez pomisleka, mnogokrat naravnost iz škodoželjnosti in besnih nagonov, udarilo na človeka, kakor so ga vtisnili na petnajstletno Greto, tak pečat res ni hče ne zna in ne more izbristati in mu odvzeti veljavnost. Samo ljubezen ga zase zakrije, vse drugo je zaman.

Dnevnik umrle Grete izpoveduje in opisuje ter ima mnogo tehničnih misli o življenju in svetu, ki bi jih prisojili starejšemu, zrelemu človeku. Včasih se izgubi v drobne stvari dnevne vsakdanosti, pa le za malo časa, kakor za odih, da potem znova razvije silo svojega najgloblje pričevanja. Marsikdo se bo ob njem zamislil nad seboj, ker knjiga je stvarno zrcalo sodobnega mesta in njegovih ljudi v pogledu ljubezni in erotike. Naravnost vzgojna je ta knjiga.

Nemški konverzacijski leksikoni

Pod okriljem Akademije v Münchenu izdaja Društvo nemških lektorjev in učiteljev jezika v inozemstvu redna meseča poročila z naslovom »Pouk nemščine v inozemstvu«, v katerih izidejo zanimivi članki in pregledi iz nemške kulture. V šestem zvezku (februarska številka) tekočega letnika je izšel tak dober pregled nemških stvarnih slovarjev, od katerih v jugoslovanskih književnostih dobivamo le še začetke.

Konverzacijski leksikon, abecedno urejen kot slovar, je postal nepogrešljiv priročnik modernega človeka. Kakor razlaga beseda, je prvotno služil le kot pripomoček pri konverzaciji. Sčasoma je dobil resnejši, globlji pomen in značaj. Danes je to repletitorni, ki jasno, kratko in točno pove o znanju in življenju; zato ima danes tudi že druga imena (prim. Minerva, Zagreb »šta je šta«)

vijo na naslov: Zbirna lovska razstava v Ljubljni, Velesejem. — Za vse predmete nudi odbor največjo možno varnost in jamstvo. Obenem sporočite, če ste zadovoljni, da pridejo izbrani predmeti tudi na mednarodno lovsko razstavo v Berlin, kjer bodo šele pridobili svojo mednarodno vrednost.

Licitacije: V intendaturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani bo dne 1. maja licitacija za dobavo 14.353 m drv. — V pisarni dravske stalne vojne bolnišnice v Ljubljani bo dne 7. maja licitacija za dobavo telečjega mesa, sladkega in kislega mleka ter jogurta. — Dne 8. maja bo v inženiriji štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za popravilo vojaškega kopališča v vojašnici »Vojvode Mišiča« v Mariboru in dne 12. maja za dovršitev poti na teritoriju dravske banovine. — Dne 28. aprila bo v intendaturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za oddajo čiščenja dimnikov ljubljanske garnizije in dne 29. aprila za dobavo 10.000 kg jasprena in 10.000 zdreba.

Vpisi v zadržni register: Gospodarska in živinorejska selekcijska zadruga v Mariboru, r. z. z. o. z. (načelnik Filipovič Sebastian); Nabavljalna zadruga delavcev, nameščencev in obrtnikov, r. z. z. o. z. v Mariboru (načelnik Tumpej Rudolf); Vinarska in kletarska zadruga v Novem mestu, r. z. z. o. z.

Nov daljnovid Fale. Elektra Fala, d. d. v Mariboru namerava zgraditi daljnovid 10 kilometrov od Ptuj-Hajdine-Pobrežja do Sv. Vida. Komisijiski ogled bo 12. maja 1937.

Likvidacija: Električna zadruga v Sevnici, r. z. z. o. z.

Občni zbori: Vzemna zavarovalnica v Ljubljani 28. maja ob pol 16; Prometni zavod za prevoz v Ljubljani 11. maja ob pol 12.

Borza

Dne 23. aprila. 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu 237.50—238.80.

Avstrijski šiling je v Ljubljani nekoliko popustil na 8.05—8.15, v Zagrebu na 8.04—8.14, v Belgradu na 8.0421—8.1421.

Grški boni so beležili v Zagrebu 32.06—32.76, v Belgradu 31.55—32.25.

Italijanske lire so beležile v Zagrebu 198.80—201.20 (200), v Belgradu so jih nudili po 220.

Nemški čeki so se danes okrepili v Ljubljani na 12.15—12.35, v Zagrebu na 12.1450—12.3450, za sredo maja so beležili 12.10—12.30, za sredo avgusta 12.2750 denar, za konec avgusta pa 12.28 denar. V Belgradu so beležili 12.1558—12.3558.

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 4.218.370, efektivni promet pa je dosegel v Belgradu 1.289.000 dinarjev.

Ljubljana. — Tečaj i primom

Amsterdam 100 h. gold.	2385.16—2399.76
Berlin 100 mark	1748.03—1761.91
Bruselj 100 belg	735.19—740.26
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	214.58—216.63
Newyork 100 dolarjev	4317.26—4353.58
Pariz 100 frankov	193.34—194.78
Praga 100 kron	151.83—152.94
Trst 100 lir	228.25—231.33

Curih. Belgrad 10, Pariz 19.45, London 21.5625, Newyork 436.625, Bruselj 73.76, Milan 22.98, Amsterdam 239.35, Berlin 175.55, Dunaj 80.70 (81.70), Stockholm 111.125, Oslo 108.325, Kopenhagen 96.25, Praga 15.22, Varšava 83.10, Budimpešta 86, Atene 3.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.53, Buenos-Aires 132.625.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 88—88.50, agrarji 52—53, vojna škoda promptna 407—409, begl. obv. 76—77, 4% sev. agrarji 51.50—53, 8% Bler. pos. 95—96, 7% Bler. pos. 86—86.50, 7% pos. DHB 99—99, Trboveljska 250—270.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest posojilo 88—88.50 (88.50), agrarji 52.50—52.75 (52), vojna škoda promptna 407.50—408 (408), begl. obveznice 76 den., dalm. agrarji 74.25—74.75, 8% Bler. pos. 96 bl., 7% Bler. pos. 86.50—86.75 (86.50, 86.75). — Delnice: Narodna banka 7.250 den. Priv. agr. banka 196—197 (196, 197), Trboveljska 250—260, Gutmann 60—65, Osj. sladk. tov. 190—210, Dubrovačka 365—400 (350, 400), Jadr. plov. 400 den., Oceanija 290 den.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 87.75—88.50, agrarji 52.50—53, vojna škoda promptna 406.50—407 (407, 406.50), 6. 406—406.50 (406), begl. obv. 76.25—76.50 (76.50), dalm. agrarji 74.25—74.50 (74.50), 4% sev. agrarji 51.75 den., 8% Bler. pos. 95 den., 7% Bler. pos. 86.75—87.25 (87), 7% pos.

Enciklopedije znanja pozna že rimski stari vek. Iz srednjega veka poznamo »Speculum maius« iz roke dominikanskega meniha V Bazlu je 1677 izšlo delo »Lexicon Universale«. Najpomembnejše delo pa je sestavil v 17. stol. Francis Bacon »Novum Organum Scientiarum«. Nemci so dobili v 18. stol. univerzalni leksikon, ki je izšel v Leipzigu v 64 foliantih; francoska enciklopedija Diderot in D'Alembert sta napisala delo v 35 zvezkih.

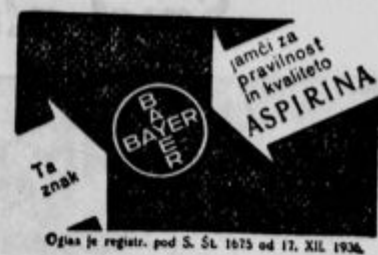
Veliki Brockhausov leksikon v 6 zvezkih je izhajal od 1796—1811, se razširil počasi v 20 zvezkov in doživel do danes 15 izdaj. Za izobraženca je Jožef Meyer izdal v letih 1840—1855 leksikon, ki je dosegel 52 zvezkov. Od 1853—1857 je izhajal Herderjev leksikon, prvotno namenjen katoliškim čitateljem kot krščanska enciklopedija proti francoskemu delu.

Vsi trije nemški leksikoni so še danes merodajni in niso zastarani, posebno Novi Brockhaus ne čigar 1. zvezek je izšel 1936. Leksikon, ki sedaj obsega le 4 zvezke + 1 zvezek atlantov in ima 170.000 gesel, ni več samo stvarni, temveč tudi jezikovni slovar. Bibliografski institut naznanja 8. izdajo Meyerjevega leksikona, ki bo strnjen v 10 zvezkov + 2 dodatna in bo na novo predelal. Obsegal bo 300.000 gesel (prim. Minerva s 25.000 nazivili), 1600 tabel v umetnem tisku, 20.000 enobarvnih slik in 400 kart. Veliki Herder ima danes 12 zvezkov + 1 atlant in hoče biti most v življenje, slovar, ki služi znanju in življenju. Vsak članek ima podatke najprej za slehernika, nato za strokovnjaka in končno nasvete za strokovnjaka. Dočim sta prva dva leksikona liberalno-neutralno usmerjena, ima Herder za podlago krščanski svetovni nazor.

Vsa tri dela so ei v snovi podobna, vendar so zelo individualizirana. Saj ima vsako podjetje s štabom sodelavcev svoj poseben načrt, s katerim ne zbirajo samo snovi, temveč jo tudi predelujejo.

Poleg teh velikih stvarnih slovarjev imajo Nemci še dva manjša, ki sta v žepni obliki in zelo natančna: »Abeceda modrosti«, ki je v 10 zvezkih izšla v Berlinu (Propyläen) v letih 1934—35, in pa Knauerov leksikon v 1 zvezku s kuriozno ceno.

Leksikoni, ki so delo založnikov z organizacijo sodelavcev, danes ne predstavljajo več »slovskega mostu«, temveč so potreba časa, priročniki sodobnega človeka. S. L.

DHB 99.50—100 (99.50), 7% stab. pos. 87.50—87.75 (88, 87.75). — Delnice: Narodna banka 7220 den., Priv. agrarna banka 195.50—197 (197).

Dunaj. Zaradi kritnih nakupov in nakupov, ki računajo na boljše tečaje, je prišlo danes do izboljšanja in je v kulisi tendenca bila izboljšana. Tečaj so narasli. Vendar so bili zaključeni tečaj pod začetnimi. Madjarski papirji so se po znatnem padcu včeraj popravili. Beležili si (v okrepajih včerajšnjih): Donavsko-savsko-jadranske obligacije 63.90 (62.10); delnice: Narodna banka 160.25 (160), Länderbank 87 (87), Donavsko-savsko-jadranske 18.70 (18), Graz-Köflach 28, Steg 28.05 (27.55), Siemens-Schuckert 141 (144.75), Steweg 29.60 (28.60), Magnesit 92 (89), Trboveljska 29.50 (28.05), Alpine 39.90 (36), Berg-Hütten 655, Rima Murany 87.75 (83), Steyr-Daimler-Puch 213 (213), Leykam 65.10 (64.75), Semperit 57.90 (54.05).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. potiska 172—174, bč., srem., slav. 167—169, ban. 166—169. — Fižol ne notira. — Otrobi: bč., srem., ban. 88—90, bč. ladjs 94—96. Vse ostalo neizpr. Tendence neizpremen. Pro-met srednji.

Velika tatvina

Šoštanj, 28. aprila.

Včeraj se je zvedelo, da je bilo ukradeno v Družmiru delavcu Josipu Zurmanu celo njegovo premoženje v znesku 31.000 Din. Zurman je bil zelo varčen ter si je bil precej denarja prihranil, nedavno pa je dobil tudi lep denar za prodano podedovano zemljišče. Ves znesek in sicer 31.000 Din je shranil na podstresju. V torek zjutraj pa je prestrašen opazil, da je nekdo udrl v njegovo skrinjo ter ves denar odnesel. O vplomu so bili obveščeni orožniki, ki pa zaenkrat niso našli nobenega sledu.

Kranj

Violinski in orkestralni koncert v Kranju. V nedeljo, dne 2. majnika, zvečer ob pol 21 bo v veliki dvorani Narodnega doma koncert, ki ga priredi ljubljanska Glasbena Matica s sodelovanjem francoskega violinista Roberta Soetena in godalnega orkestra Orkestralnega društva Glasbene Matice. Pri klavirju sodeluje francoska pianistka gđ. Suzana Roche, dirigent pa je skladatelj L. M. Škerjanc.

Vransko

Samomor je izvršil pretekli ponedeljek zjutraj Zorko Ignac, oskrbnik in gozdar pri dr. Robiču. Zjutraj je se pregledal polja in posestvo, ko pa je prišel domov, se je ustrelil. Bil je star 29 let. Zapuščena žena z otrokom. Vzrok samomora ni znan, ker ni zapustil nobenega pisma.

Tujsko prometno in olepčevalno društvo je bilo ustanovljeno preteklo nedeljo na Vranskem. Za predsednika je bil izvoljen g. Josip Laurič. Društvo je bilo res potrebno in bo imelo obilo hvaležnega dela.

Videm ob Savi

Prošnja ravnateljstvu drž. železnic v Ljubljani. Kakor smo zvedeli, jutranji brzovlak št. 1 po novem voznem redu ne bo imel več obitajnega postanka na postaji Videm-Krško. Prav za prav ne moremo verjeti, da bi se to kljub tolikim opozorilom moglo zgoditi — saj vendar vsi merodajni faktorji vedo, koliko šolskih otrok se pripelje s tem brzim vlakom v meščansko šolo v Krško, koliko se jih od-pelje v Zagreb, kako bodo ravno oni najbolj prizadeti. Meščansko šolo v Krškem obiskuje mnogo dijakov iz Sevnice, kateri se sedaj vozijo s tem brzim vlakom, ravno tako pa se jih odpelje nekaj v Zagreb. Vsi so siromašni dijaki, kateri ne morejo stanovati v Krškem in odslej bodo morali vstati pred četrto uro, da pridejo na jutranji osebni vlak, ki pride v Videm še pred peto in potem, posebno v zimskem času, čakati v hladni čakalnici do pol 8, ko gredo v šolo. Kdor gleda te uboge otroke, ki se vozijo poleti in pozimi, vidi vso ono življenjsko moč, katero morajo imeti, da dosežejo nekaj v življenju, toda, ali bodo vzdržala njihova mlada telesa ves ta napor, če bodo morali vstajati vsak dan toliko prej? Ne samo to, Videm-Krško je letoviški kraj in zaradi neugodne jutranje ure se vsi tuji kakor tudi domačini, ki imajo opravke v Zagrebu, poslužujejo tega brzega vlaka, tako da bi se postanek tega vlaka radi same frekvence potnikov postaje Videm-Krško gotovo ne smel ukiniti. Starši ubogih šolskih otrok kakor tudi vsi drugi, ki upo-abljajo ta jutranji brzi vlak, še enkrat vljudno prosijo naslov, da uvidi njihove upravičene želje in da stori vse, da bo ta brzi vlak še nadalje imel postanek na postaji Videm-Krško.

Mariborsko gledališče

Sreda, 29. aprila: Zaprt. Četrtek, 30. apr. ob 20: DOLARSKA PRINCESA. Red A. Petek, 30. aprila: Zaprt. Sobota, 1. maja ob 20: NA LEDENI PLOSCI. Red B.

Izbira ni težka,

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potom katerega bo prišel naj-sigurnejše v stik z najširšimi kupno-močnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENE« , ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepišala

Kulturni obzornik

F. S. Finžgar:

Iz moderne svetla

(Nova Založba Zbranih spisov 3. zvezek. Dru-ga izdaja v Ljubljani 1937. Strani 280. Cena broš. 50 din, navadno vez. 60 din, v platnu 65 din.)

Minilo je že nad 30 let, odkar je ta družabni roman izhajal v Domu in svetu, petnajst let pa je prešlo, odkar je prvič izšel v zbranih spisih. Ponovna izdaja je najbolj prepričevalno dokazuje, da je delo imelo uspeh kakor malokatera naša knjiga, in da je tako najbolj doseglo svoj namen. Finžgar je izmed prvih pri nas posegel v sestav naše družbe ter pokazal na delavsko vprašanje, in ključ po svoji pravici, človeškemu dostojanstvu in polnovrednem uveljavljanju. To vprašanje je reševal z idealizmom in v njegovi luči in tako pričuje v času, v katerem je bilo življenje lažje in manj zamotano, kakor je danes. Obenem nam ta idealizem odkriva pisateljev nazor, da sta življenje in družba takšna, kakršen je posameznik, in da je

Smrt ptičjega človeka

Pariz je postal usoden ptičjemu človeku Američanu Clemu Sohnu. Ta korajžni fant, star šele 25 let, je že lani prišel v Evropo ter je svojo umetnijo kazal že na Angleškem. Ze lanske leto je napovedoval, da pride v Pariz, toda med tem se je bil na nogi nekaj poškodoval, vsled česar je odložil svoj obisk v Parizu do letošnje pomladi. Preteklo nedeljo je torej Clem Sohn prvič nastopil v Parizu na tamkajšnjem letališču. To je

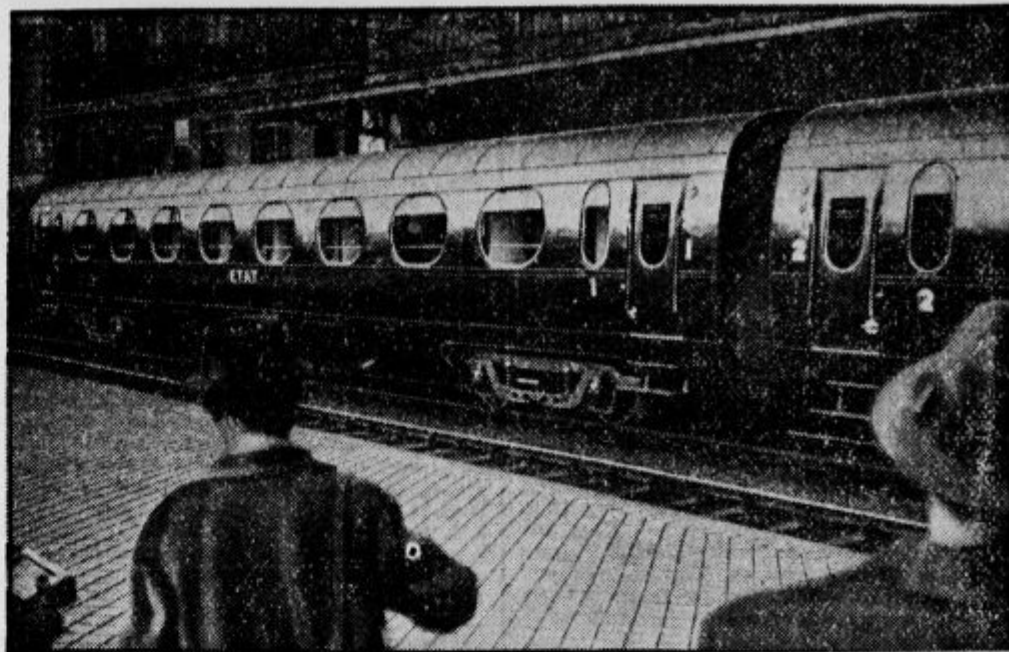
bila v Parizu njegova prva predstava, obenem pa njegova zadnja na svetu. Takle je bil potek njegovega žalostnega konca.

Američan se je natančno ob pol šestih zvečer dvignil z letalom v zrak. Na letališču je bilo na desettisoče ljudi, ki so gledali zračne akrobacije, med katerimi je bila brez dvoma najzanimivejša predstava Američana Clema Sohna, ki je hotel s svojim poletom kot ptič pokazati, kako se more človek gibati v zraku s pomočjo kril, ki so podobna krilom netopirja. Čez kake pol ure je letalo doseglo višino 3000 metrov. Ko je bila ura šest, je Clem Sohn skočil iz letala ter zunaj razprostil svoja umetna krila.

Bil je veličasten prizor za gledalce, ki so gledali, kako se orjaški ptič giblje po zraku ter se počasi bliža zemlji. Ko je bil še kakih 300 metrov nad zemljo, je človeški ptič zaprl svoja krila, da bi odprl padalo ter se tako spustil nalahko na zemljo. Tako ravnanje je spadalo v njegov program. In res je imel okoli svojega života pripeti dve padali. Ko je zaprl svoja krila, je seveda začel padati na zemljo z vso silo svoje teže. Toda že je naglo odprl padalo, da bi tako zadržal padec. Padali pa se nista hoteli odpreti.

Tako je drvelo njegovo truplo vedno bliže zemlji. Ko je bil še kakih 100 metrov nad zemljo, takrat so gledalci šele opazili, da gre Američanu za življenje. Začelo se je vpitje, toda siromaku nihče ni mogel pomagati. V zadnjem hipu se je zazdelo, da je človeški ptič že rešen. Zadaž za njim se je začelo odpirati eno padalo. Zaradi tega se je padec zavlekel. Toda padalo se je nekam zapletlo ter se ni popolnoma odprlo. Tako je nesrečni Sohn z vso silo treščil na tla in obležal z razbitim telesom.

Mladi Clem Sohn je bil sprva skakalec s padali. Kmalu pa je prišel na misel, da bi človek lahko letal s krili kakor ptič. Z umetnimi krili je hotel nadomestiti motor. Toda ni se mu posrečilo.

Takele vagone bodo sedaj vpeljali na francoskih železnicah. Vagoni so narejeni v obliki velikanske cevi. Kadar se vlak premika potegnejo noter tudi stopnice.

30 let v puščavi Gobi

Kakor je angleški list »Daily Express« pred kratkim poročal, so se na Angleško vrnile tri Angležinje, katere so 30 let misijonarile v puščavi Gobi. To sta sestri Evangelina in Franciška French ter gospa Mildred Cable. Službovale so v notranjem kitajskem misijonu, sprevidle pa so, da ne morejo svojega delovanja več nadaljevati, ker jim to delo tako zelo ovirata sovjetsko ruska ter kitajska vlada. Te tri Angležinje so petkrat prepotovale puščavo Gobi po vsej njeni velikosti ter na vse strani. Večkrat so spale v zemeljskih duplih, da so se tako vsaj nekoliko varovale vremenskih neprilic. Nekoč jih je zajela roparska topla, katere jih je osem mesecev imela zaprte.

Ladja v pragozdu in gostilna v njej

Leta 1898. je priplula v luko Arica v južno-ameriški državi Peru angleška jadnica »Waterse« ter se v luki usidrala. Nekega dne pa je deželo obiskal velikanski potres. Morje je silovito vzvalovalo in udarilo na suho. Ogromen val je udaril na luko ter jadnico, ki je bila tam privezana, vzel se seboj ter jo nesel daleč v notranjost dežele. Pozneje so se vode otekale, ladja pa je ostala tam v pragozdu, kamor jo je bil vrgel val. Tako je morala ladja ostati na suhem, ker je niso več mogli spraviti do morja.

Pred kratkim pa se je nekdo spomnil te ladje v pragozdu blizu mesta ter jo je vzel v zakup. Notranjost jo je nekoliko popravil ter v ladji napravil sredi pragozda gostilno.

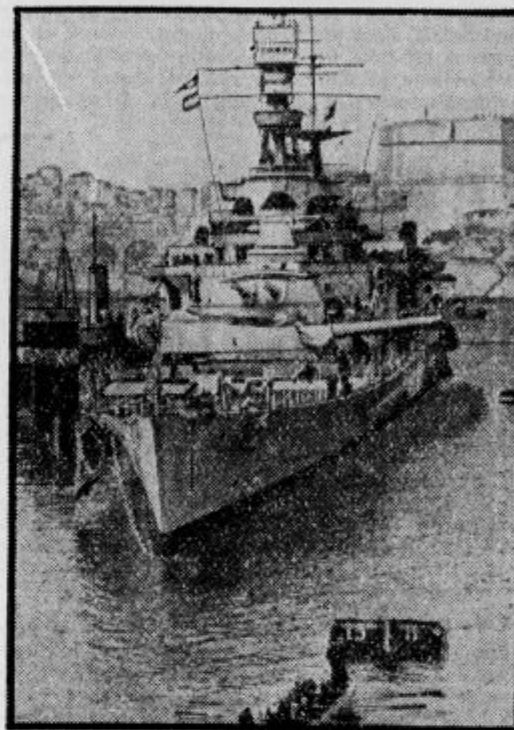
Farmarjeva hiša zletela v zrak

Iz Newyorka poročajo, da se je v kraju Muskegon v državi Viscousin zgodila velika nesreča. Ko je zletela v zrak hiša nekega farmarja. Pri tej priliki je bila ubita žena farmarja ter njegovih 7 otrok. Farmar sam pa je hudo ranjen, vendar ni nevarnosti za njegovo življenje.

Hiša je zletela v zrak v trenutku, ko je vsa farmarjeva družina sedela zvečer pri radiju ter poslušala neko predavanje. Najbrž je nesreča nastala zaradi tega, ker je farmar v svojih kleteh imel spravljene precej razstreljiva, katero pa se je skoraj gotovo samo vnelo, nakar se je zgodila nesreča. Farmar je imel razstrelivo v kleti, meneč, da se ne more nič hudega zgoditi.

Moški so bolj praznoverni kakor ženske

Neki pariški list je pred kratkim med svojimi bralci začel nenavadno anketo. Bralce, ki pripadajo najrazličnejšim poklicem, je povpraševal, ali so kdaj v svojem življenju bili praznoverni. Med drugim je povprašal tudi 34 letalcev. In za čuda vseh 34 letalcev je listu odkritosrčno priznalo, da so bili praznoverni in so verovali v razne vraže. Zato pa so vsi povprašani odvetniki odgovorili, da so veliki nasprotniki vsakega babjeverstva. — Najbolj čudno pa je v teh odgovorih to, da se je v njih izkazalo, da so moški mnogo bolj babjeverni kakor pa ženske. Toda pariški list zlobno dodaja k tej uradni ugotovitvi svoje ankete, da je ravno anketa dokazala, da so moški morda le bolj odkritosrečni, kakor so pa ženske.

Največja bojna ladja sveta je angleška bojna ladja »Hood«, katere pred Bilbaom straži in varuje angleške trgovske ladje, da lahko v oblegano mesto vozijo živeži.

Od pousod

Nesreča za nesrečo se je 27. t. m. zgodila v Stolnem Belem gradu na Ogrskem. Na tamkajšnjem letališču je padlo na tla športno letalo ter se razbilo. Pilot je bil takoj mrtev. Reševalni avto pa, ki je hitel na kraj nesreče na pomoč, se je med vožnjo zalezel v motorno kolo. Kolesar je padel z motorja ter obležal z razbito glavo mrtev.

Tovorni avtomobil v restavraciji. V Kutni gori na Češkem, je šofer tovornega avtomobila izgubil oblast nad svojim vozilom. Avtomobil je z vso silo zdriljal v neki hotel, razdejal steno in se zaril v gostilno, kjer je bilo več gostov. Šofer in njegov spremljevalec sta mrtva, več hotelskih gostov pa je ranjenih.

Nov rekord vodnega letala je v Sebastopolu dosegel ruski vojaški letalec Jeršov. S svojim dvomotornim letalom, ki je nosilo eno tono teže, je dosegel višino 9300 metrov ter v tej višini ostal celih 15 minut.

Skrb za pogrešanega letalca. Angleški letalec Broock se je spustil na zračni polet London-Kapstadt. Dne 17. t. m. je zapustil Hartum. Od tistega časa ni več o njem ne duha ne sluha.

Nemška motorna ladja zgorela. Na nemški motorni ladji je nastala eksplozija, ki je potem ladjo vnela. Moštvo se je rešilo v reševalne čolne, nakar je nemške mornarje rešila neka ribiška ladja. Goreča ladja je potem nasedla na neke sipine, nakar je njene razvaline prepeljal v Kiel nemški reševalni parnik.

Ustanovitelj Addis Abebe

Zanimivo je, da je bil ustanovitelj tega mesta, ki je bilo dolgo vrsto let prestolnica abesinske države, prav za prav Italijan. To je bil italijanski misijonar v Etiopiji Viljem Massaia. Ta je na svojem tretjem potovanju po Etiopiji l. 1867. ustanovil na ozemlju, ki mu ga je odstopil kralj Menelik, misijonsko naselbino, v kateri so bile poleg stanovanja za misijonarje lepo urejene delavnice in delavske naselbine. Ko je Menelik postal cesar, mu je novo mesto tako ugajalo, da je tja prenesel svojo prestolnico in zgradil tam novo mesto Addis Abebe.

Kdo je dobil igro?

Ferdinand je bil povabljen na slavnostno večerjo. Njegova sosedka pri mizi je bila ga. B-jeva, žena znanega komponista in pianista, sama zelo muzikalna.

»Včeraj zvečer — je dejala ga. B-jeva — sem z možem dve uri igrala Liezta.«

»To je zares imenitno,« je pritrdil Ferdinand — toda, kdo je igro dobil?«

Zelenjadna juha

Endivija s presnim maslom.

Liste prerežeš, okuhaš v slani vodi, osoliš, daš vroče na krožnik in zabeliš z drobtinami na presnem maslu. Ta solata spada k posajenim jajcem (»volovski oko« — kar je pa nemščina; slovenski pravilni izraz za tako prirejena jajca je: posajena jajca!). Vodo, v kateri se je solata kuhala, uporabiš za zalivanje drugih jedil ali pa za juho.

Poljski zunanji minister Beck je bil v Bukarešti, kjer mu je kralj priredil banket. Od leve na desno: Beck, romunski prestolonaslednik Mihael, ministrski predsednik Tatarescu, žena poljskega poslanika v Bukarešti gospa Acziszewska.

Kitajci in njihova pošta

Kitajska pošta je morda najstarejša poštna ustanova na svetu, saj trde kitajski letopisi, da so Kitajci poznali pošto že pred 3000 leti. Ze takrat je vlada vzdrževala tako imenovane tekalce, ki so prenašali novice in druga poročila iz kraja v kraj. Kakor rečeno, je bila ta ustanova spočetka v rokah vlade. Pozneje pa so ustanovili zasebne družbe, ki so skrbele za poštno zvezo. Tako je bilo do druge polovice preteklega stoletja.

Toda okoli leta 1860. pa je pošta prišla v roke angleških carinskih oblasti, ki so jo na Kitajskem vzdrževale, dokler ni ta organizacija leta 1911. zopet prišla v roke kitajske vlade. Čeprav pa je poštna ustanova na Kitajskem tako stara, vendar se Kitajci le težko navajajo na uradovanje moderne pošte. Ni še dolgo tega, ko je moral polovico poštnine plačati prejemnik, polovico pa pošiljatelj. Če se je pa zgodilo, da je kak prejemnik, zlasti pa prejemnica, le preveč nestrpno pričakovala kaknega pisma, se je neredko zgodilo, da je pismonoša začel tožiti: »Vreme je

slabo, pošta so zanič, treba bo nekaj več dodatit!« Tako je pismonoša izbil od nepočakanka več poštnine.

Še dandanes se rado dogaja, da poštarji v poštnih predalih večkrat dobe kovan drobiž, ki so ga pometali v predale ljudje, ki so v predal vrgli kako pismo. Ker so vrgli denar v predal, so bili prepričani, da so svojo dolžnost že naredili, čeprav pisma niso frankirali. Na kitajski pošti se večkrat dogaja, da se pride tjakaj pritoževati postarna gospa, češ, da njen prejemnik ni prejel pisma, katero mu je poslala. Ko ji poštni uradnik reče, naj se kako izkaže, da se bo vedelo, ali je pismo res poslala, potegne iz žepa navadno staro oguljeno znamko, katero je takrat, ko je pismo nesla na pošto, na pošti kupila in spravila, pismo pa seveda brez znamke vrgla v poštni predal. Znamko je ohranila kot nekako potrdilo. Marsikak Kitajec še dandanes kupi pisemsko znamko ter jo lepo spravi v pisemski ovitek, katerega zapetati in s pisomom ter zaprto znamko vrže v predal.

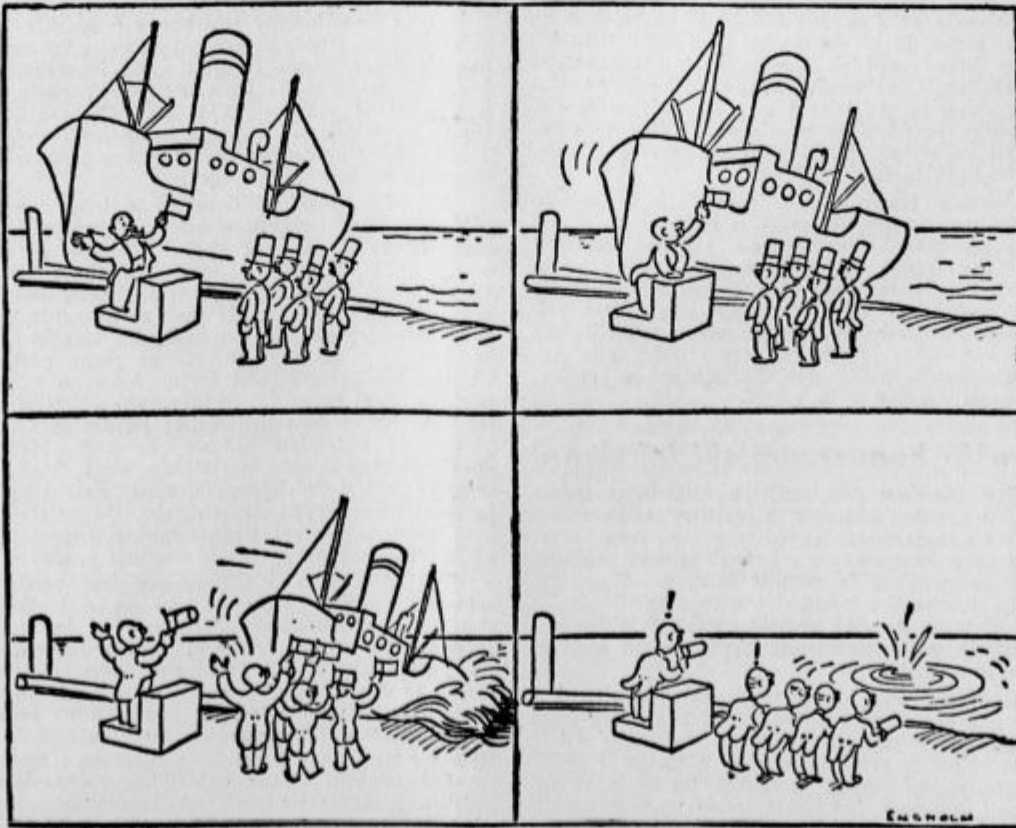
Star kulturen narod so Kitajci, vendar se zdi, da nimajo mnogo smisla za moderno evropsko kulturo, katere je tuja njihovemu bistvu.

»Mislim, da Mica svojo zaroko še skriva!«
»Pa še kako! Niti tisti, ki naj bi bil njen zarocenec, o tem še nič ne ve.«

Dve žlici požrl

V zaporih v Maria Zellu je bil zaprt 23 let stari postopač Jožef Bachler. Ker se je menda naveličal zapora, je polomil dve žlici, ki so mu jih prinašali, da je z njima jedel, ter ročaje požrl. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer mu je hotel tamkajšnji primarij izvelič neprimerno vsebino iz želodca. Toda postopač se je operacije otepal na vse kriplje. Zato so ga kratko malo vrnili nazaj v zapore, kjer je moral presedeti še vso ostalo kazen. Ko je srečno vse prestal, so ga izpustili, nakar je Bachl zopet odšel po svetu postopat in beračiti z dvema žlicama v želodcu.

Novo ladjo slovesno spuščajo v morje.

Gledališče in koncerti

Ljubljanska drama:

Med štirimi stenami

O drami Iva Brnčiča, ki je na zunaj brez dvoma dosegla lep uspeh, moramo spregovoriti nekoliko obširneje. Na splošno smo že po prvi uprizoritvi ugotovili, da je pisatelj sprejel naloge obtoževalca današnjih očetov in ideologa sodobnega mladega sveta, pa da se je pri tem tesno naslonil na hrvaškega družabnega dialektika in pesnika Miroslava Krležo, zlasti na njegovo dramo Gledalci. Čeprav bi bila primerja med »Gledalci« in »Med štirimi stenami« prav hvaležna, zlasti v poudarku analitične težnje, ki strastno kopije za nekimi starimi, skritimi dogodki in vzroki, v vzporeditvi obeh dramatičnih in miselnih gibal Krleževega Leona in Brnčičevega Andreja, po nasilnih prizorih in zlasti po nekem naturalistično pozitivističnem občutju življenja in smrti — je vendar za nas važnejše pisateljevo pričevanje o času in življenju samem. Tudi tu se ni mogoče ubraniti Krleževemu sicer; ker pa je pisatelj tako jasno pokazal na dva rodova, ob njima razvil tako ostre dogodke in tako odločno obrnil hrbet očetom, moramo se misli sprejeti kot njegove in celo kot misli njegovega rodu.

Tista ozka plast sodobnikov, ki stojimo po času in mislih stisnjeni v sredino današnjega življenja in gledamo rod osamljenih očetov in odtujenih sinov, čutimo neizprosno kot pa tudi grenkoba tega spora. Toda takih ljudi kot je Franjo Gale, tiranski histriker, topi služabnik starih izročil, v mladosti izkoriščevalec, v starosti naiven pohlepnež, pri vsem tem pa na zunanji mirni in zgleden mešan, takih ljudi ne bo nihče priznal, da so resnični zastopniki rodu naših očetov. Takega tipa, sestavljenega iz vseh vidnih slabosti, ni v življenju; v boju pokolenj si sicer tako podoba prav radi mislimo in jo uporabljamo, v umetnosti je vendarle preveč preprosto, da bi ji stavili nasproti idealen mladi rod, oziroma izrodek njegove vzgoje, in bi zaradi njegove umišljene nprave in družabne nevednosti upodabljali nasilne tragične konflikte. Pisatelj sam pravi: »To si til Gospod inspektor Franjo Gale, slovenski intilgent. Znaniti, da je kje kakšen Gale, ki bi vsaj hotel biti drugačen. Toda v tem Galetovem sistemu sta neumnost in grobija edina pot, drugače sploh ni mogoče živeti v njem in zato vsega tega ne moreš gledati s prekrizanimi rokami.« Pisatelj trdi, da so očetje živeli med »štirimi stenami«, mladina pa čuti v sebi utrip sveta. Nekaj tega je res, toda življenje med štirimi stenami ni bila ne zlagana idila in ne jama predpotopnega človeka, ampak prav tak boj osebnih in družabnih nasprotij, kakor ga pisatelj hoče prikazati kot nujen prelom današnjega časa. Stari svet je imel svoje grešnike in dobre ljudi, in misel, da je vzgajal življenjske slabice, kakor je Galetov sin Pavel, je prav tako pogrešana, kakor ni jasno, odkod je starejši Andrej prejel toliko samostojnosti in nove življenjske npravnosti. Ali bi ne bilo morda narobe prav, da je starejši sin sad stare vzgoje, pa da so se mlajšemu že odprle oči? Potem bi kajpak ne bila drama mogoča, kakor bi morda te drame ne bilo, če ne bi bil Andrej pred leti staknil nekaj pisma in spoznal očetovo preteklost in zveze s čudno teto, ki strši v hišo. Ta teta je tisti maščevalni in današnjemu rodu dokazujoči zgled o preteklosti naših očetov? Pač, drama bi bila, Andrej pa je nepotreben.

Pisatelj je res nabral nekaj splošnih potez trdnih očetov, zlasti poudaril njihovo prizadevanje po koščku osebne lasti, ki jo je dobro upodobil z napoldograjeno hišo, toda njegovo razmerje do mlajšega sina niti ni tako, da bi ne videli v nji skrbi za to, da bi bil sin vsaj splošno dober človek. Seveda dober po starih pojmihi. Dober biti po novem, se pravi biti posvoben, ne čutili nobenih ovir. »Življenje je treba znati pograbiti, če hočeš kaj dobiti od njega. Samo iskati je treba, doživljati, življenje je treba biti. Svoboda je radost in ves smisel življenja.« poučuje Andrej brata Pavla. Ali je Pavel slabši in grešnik zaradi očeta ali zakaj? Zakaj je Andrej drugačen, se vnovič vprašujemo. Ali ni med večino očetov prav takih ljudi, ki drugače ravnaajo s otroki, kot je neseščena Ančka, ljudi brez predsodkov, osebno svobodnih in dobrih kljub temu, da se pridružujejo temu ali onemu določenemu življenjskemu nazoru? Franjo Gale je sicer nekak zastopnik meščanskega liberalizma, trdim pa, da nima toliko vrstnikov, da bi ga res mogli uporabiti za splošno podobo za »tip«. S temi trditvami in vprašanji bi rad povedal, da so take drame lahko resnične ali neresnične, le drame generacije ne morejo biti. Drama je vedno izraz osebnih zablod in hotenj; kadar ji hočemo dati splošno veljavo, moramo seči globlje in tehtati pravičnejše, kakor je tehtal lvo Brnčič in poiskati pravo podobo. V njegovi drami vidimo na dve strani premaknjeni svet: starega v nasilno omejenost, mladega v brezpopojno prostost. To nasprotje obeh delov je razumljivo, nerazumljivo pa je, kako pisatelj išče za stari svet takih označb, kakor je zaveda na deklisnem zavodu; prav iz take malenkosti se spozna nestvarnost in hoteno moraliziranje z nemoralnimi sredstvi.

Pisateljeva dramatična trditev, da sta stari in mladi rod nespravljiva sovražnika, ima družabne vzroke, ki se jih drama ne dotika, oziroma jih postavlja v zamačano Andrejevo poslanstvo. V bistvu leži vse to zunaj prave drame, zakaj Galetu se maščuje njegova preteklost, njegova trda samoljubnost in omejenost, Andrej sam je prav za prav škodoželjen opazovalec te »komedije«, v ničemer njen igralec. Na osnovi svobodne življenjske odločitve gre tudi Stana iz hiše in Pavel se pod težo dogodkov zgrudi, ko si vzame življenje, tedaj sami enostranski npravnstveni poudarki, poudarki nove v ničemer vezane morale, morale samega prirodnega nagnjenja, svobodne zakonske zveze in brezposestnega življenja. Proti drami propadajočega starega sveta šele odločitev v drugačno življenje. Proti drami stoji trditev, proti življenju teorija. Prava drama generacije bi se mogla pokazati šele v nasprotju življenja proti življenju. Seveda je usoda vseh mladinskih gibanj ta, da so najprej gibanje in teorija in da življenje samo nekaj tega gibanja vrvka, nekaj ga izpuhti v prazno. Kdor obsoja npravno topost, ne more priznavati ideala popolne nprave nevezanosti in kdor pobija nečlovečnost, ne sme človeškega ideala omeiti na en sam izbran rod, ako noče biti preveč preprost in krivičen. Zato kljub vsemu dramatičnemu občutju današnjega časa in kljub dobri zgrajenosti Brnčičeve drame trdim, da je delo notranje šibko. Zunanja dramatična nasilnost ima sicer svoje skrbno napeljavne notranje pritoke, zvezane med seboj, toda v veliki meri je to tehnična naprava slovenske dialektična Galetovščina. Značilno za dramo je sovražno razpoloženje otrok do očetov, ki je morda res izraz programatične nespravljivosti, pa je etično prisiljeno in odbija. Da se vrneмо k začetku, h Krleži, bi sodili, da je njegov zgled poleg dobrih vplivov, zlasti tehničnih, pustil v Brnčičevem delu tudi mnogo slabega. Brnčičeva drama pa kljub svoji enostranosti govori na dve strani: v stari rod, ki se malo zaveda, kako in zakaj izgublja sinove, nehoti pa govori tudi v mladi rod, ko ga upodablja. Vprašanje pa ostane eno samo: kako dati mlademu rodu kruha in vere v

življenje. Tega se Brnčič ni dotaknil, pa je nujno na poti do tega vprašanja. Ne čudimo se, da je njegov prvenec moralističen, toda čistejši bi moral biti. Ing. arch. Stupica je uprizoritev vsestransko močno izoblikoval in igri pomagal do najboljšega uspeha. Značilno in tehnično zanimivo prizorišče, ki si ga je pisatelj dobro zamislil, daje drami tehnično okretost in se dobro uveljavlja v vsej igri. Prva vprizoritev je bila še precej enostransko premaknjena in je vplivala še bolj ideološko, kakor je treba; nadaljnje uprizoritve so začele dobivati tudi več življenjskih korenin. Tako je zlasti gosp. Skrbinek kmalu odkril v Galetu več in več človeških resničnosti in je s tem dal igri najboljše osnovo. S tem sicer prepada, ki je med posameznimi osebami, ni mogel zasuti, vendar je dal svoji osebi tudi dovolj tragičnega poteza, še vedno je precej odrskega in ideološkega poudarka v Pavlu gosp. Jana, čeprav je podoba sama izražena v prepričevalni dognanosti. Z mirno, skoraj zmagovalno svobodnostjo in preprostostjo je zgrajen Andrej gosp. Stupice; prav tako je zelo verjetno podoba izoblikovala ga. Severjeva kot Stana. Mati gđ. Rakarjeve je resnični tip, stara teta gđ. Slavčeve sicer še ni polna, vendar z močnim izrazom zajeta bolna prikazen. Prisrčne in žive poteze ima Ančka g. Vide Juvanove. Tudi zdravnik g. Bratine je prav značilen. Ta splošno dobra uprizoritev dokazuje, da je v Brnčičevi drami dovolj dramatičnih prvin, sicer bi ji tudi najboljša volja igralcev ne mogla vdihniti življenja. Zato se tem bolj čuti, kjer pravi dramatični govor preide v teorijo, čeprav je igra tudi to skušala zakriti. Želimo samo, da bi se obet: ki ga daje ta drama, spolnil v najboljši meri. F. K.

Praktični učiteljski izpiti na drž. učiteljski šoli v Ljubljani

ki so se vršili pod predstvom direktorja Marolta Nandeta, v dne 9. do 28. aprila 1937, so se končali s sledečim izidom: Z odličnim uspehom je napravila izpit učiteljske pripravnice: Metelko Olga, Čatež, okraj Brežice. S prav dobrim uspehom so napravili: Agrož Boris, Zabnica, Skofja Loka; Berčič Andrej, Javor, Ljubljanska okolica; Földin Margareta, Lokavec, Laško; Ferjan Maks, Mirna, Novo mesto; Fister Franc, Cajnarij, Logatec; Fister-Sinkule Stefanija, Cajnarij, Logatec; Gaber Breda, Sv. Jošt, Ljubljanska okolica; Germek Nada, Sv. Križ, Litija; Haviček Josip, Vel. Dolina, Brežice; Iglič Alda, Raka, Krško; Janežič Zora, Sv. Planina, Litija; Juvane Rada, Koprivnik, Kočevje; Kalan Ana, Razbor, Laško; Kolšek Sonja, Hrastnik, Laško; Lampič Ivan, Martinj vrh, Skofja Loka; Malovrh Josipina, Gost, Kamnik; Matoh Terezija, Mali Slatenec, Novo mesto; Petek Andrej, Dolenja vas, Kočevje; Repovš Friderika, Begunje, Logatec; Samec Terezija, Višnja gora, Litija; Sterniša Josipina, Podsreda, Brežice; Šašek Alojzij, Božakovo, Cernomelj; Šušteršič-Groblar Gizela, Knežja vas, Novo mesto; Terček Alojzij, Zalna, Ljubljanska okolica; Vončina Elizabeta, Tomišelj, Ljublj. okolica. Z dobrim uspehom: Andolšek-Vales Nada, Knežja vas, Novo mesto; Antonac Oda, St. Vid, Litija; Auernik Leonida, Trzin, Krško; Bajec Ivana, Vel. Podlog, Krško; Božič Amalija, Orešje, Brežice; Budič Stanislava, Trebeljno, Krško; Cedičnik Marija, Blagovica, Kamnik; Cuznar Albina, Sv. Anton, Brežice; Dougan Milan, Raka, Krško; Erbežnik Valentina, Črešnjevce, Cernomelj; Gajser Bogovljica, Krka, Litija; Golež Jadviga, Smartno ob Paki, Gornji grad; Ivance Ana, Podstenice, Novo mesto; Jamnik Ivana, Karlovača, Kočevje; Ježeršek-Kozina Ana, Komenda, Kamnik; Kastelic Ivan, Senovo, Brežice; Keržan Ivan, Smartno, Kamnik; Kolar-Marovšek Zora, Toplice, Litija; Koman Marija, Čepље, Cernomelj; Komel Olga, St. Janež, Krško; Kos Rozalija, Rečice, Gornji grad; Križman Ana, Bukovica, Skofja Loka; Maver Danilo, Pečice, Brežice; Mazgon Dušan, Trzin, Krško; Merhar Stanislava, Zelezniki, Skofja Loka; Novak Stanislava, Krašnja, Kamnik; Pachner Leopold, Lepa njava, Gornji grad; Perko Josip, Ambrus, Novo mesto; Ploj Magdalena, Kostonjica, Krško; Potončnik Blaž, Polšnik, Litija; Rak Evald, Adlešiči, Cernomelj; Rebolj Božena m. Zofija, Skofja Loka; Simončič Marija, St. Rupert, Krško; Skubic-Setina Vida, Radovica, Cernomelj; Slabe Karol, Bušča vas, Krško; Semrl Cirila, Vel. Dolina, Brežice; Tolmajner Leon, St. Vid, Litija; Tomine Milan, Pišče, Brežice; Veber Božena, Blejska Dobrava, Radovljica; Vrbnjak Klara, Trzin, Krško; Zdravljica-Mazgon Magdalena, Mokronog, Krško.

Reprobiranih do prihodnjega izpitnega roka v oktobru je bila 10 kandidatov in 15 kandidatki. Vsega skupaj se je prijavilo k izpitu v tem roku 94 oseb, od teh pa 2 kandidatki nista prišli na izpit. — Izpitni odbor.

Novo mesto

Že nekaj dni vabijo plakati v izložbah novo-meških trgovin na koncert koroških narodnih pesmi, ki ga priredijo pevci slovenskega pevskega društva »Dobrač« v Brnc na Koroškem v soboto 1. maja ob 20.30 v dvorani mestne šole. Je to prvič, da posetijo koroški pevci Dolenjsko in njeno metropolo. Koncert obeta zaradi tega postati ne samo družabni dogodek za Novomeščane, temveč tudi prilika, da čujejo najboljši koroški slovenski zbor z izbranim sporedom. Brnčane vodi pevskega g. Hanzej Kropivnik, ki je znal iz brnških pevcev ustvariti najboljše slovensko pevsko družino. Brnčani pojejo koroške pesmi tako, kakor jih poje naš narod ob Zilji, brez umetničenja, naravno, z nedosegljivo toploto in neposrednostjo. Njihova pesem ni vsiljiva, a sega do srca in v dušo. Vsa novomeška kulturna društva so prevzela organizacijo koncerta. Zbor šteje 25 pevcev. Iz svoje bogate zakladnice bo nam zapel 19 najlepših koroških narodnih pesmi. Skrbni, da bo šolska dvorana polna in da bodo dragi bratje — pevci odnesli z Dolenjskega najlepše vtise. Vstopnice se dobijo v predprodaji v trgovini Kraljevec nasl.

Cepljenje zoper kozo bo za občino Novo mesto dne 4. maja v šolski polikliniki — poslopje ljudske šole — po sledečem redu: 1. za 12 let stare ob 8.30, 2. za 6 let stare ob 8.45, 3. za dojenčke ob 9. Opozarjajo se roditelji onih otrok, ki bivajo v Kandiji in okolici in so ufarani v župniji Šmihel, da prinesejo svoje otroke k cepljenju v Novo mesto in ne v Šmihel.

Velenje

V našem trgu je umrla ga. Marija Stopar, mati g. šolskega upravitelja. Zadelo jo je kap. Bila je pridna žena z močno vero. Letos je vesela že štela mesece, da dopolni 80 let, a Bog jo je poklical poprej. Blago pokojnico so prepeljali v Slovenjgradec. Ob tej priliki je učitelstvo namesto venca na grob darovalo tukajšnjemu PRK 180 din.

Zadnje nedeljo je v Domu Prosvetno društvo priredilo materinskih proslavo. Duša vse krasno obiskane prireditve je bila učiteljska gđ. Rakovec.

Sport

Pred izrednim občnim zborom

Jugoslov. olimpijskega odbora

Med tem ko se v drugih državah že delajo načrti za čim boljše izbiro tekmovalcev za prihodnjo olimpijado v Tokiu, vlada pri nas še vedno napeto nesoglasje med Jugoslovanskim olimpijskim odborom (JOO), ki ima svoje sedež v Zagrebu in med predstavniki Jugoslavije v Mednarodnem olimpijskem odboru (MOO) generalom Djukićem in dr. Bučarjem. O tem nesoglasju je bila naša športna javnost obveščena že lansko leto, ko je general Djukić zahteval, da se občni zbor JOO odgodi, češar pa gospodje okrog JOO niso upoštevali in so sklicali in izvedli občni zbor naše olimpijske organizacije, katerega pa general Djukić ne priznava.

Z ozirom na težko stanje, ki je nastalo v vrstah naših olimpijskih voditeljev in z ozirom na pravila MOO, ki zahtevajo v vsakem slučaju soglasnost med nacionalnim olimpijskim odborom in med predstavniki v MOO, je sklical minister dr. J. Rogić nedavno v Beogradu konferenco predstavnikov športnih organizacij, na kateri je bil sprejet sklep, da dr. Bučar in general Djukić kot delegata MOO pozoveta JOO, da skliče izredni občni zbor, ki naj bi se vršil dne 9. maja t. l. v Beogradu. Na tem občnem zboru naj bi se vprašanje JOO dokončno rešilo in naj bi se sprejela tudi nova pravila, ki naj bi bila v popolnem soglasju z intencijami barona de Courbertina, ki je v posebnih okrožnicah, na katere se general Djukić sklicuje, podal navodila glede sestave pravil za državne olimpijske odbore.

Kako naj bi se JOO razširil?

Iz dobro informiranih športnih krogov smo zvedeli, da želijo nov olimpijski odbor postaviti na široko bazo. Kakor znano, je bil JOO doslej avtonomna organizacija, katero so izvolili predstavniki posameznih športnih zvez, ki se udeležujejo olimpijskih prireditev. Dogodki na olimpijadi v Berlinu pa so pokazali, da bo potrebno JOO razširiti, da bi bil kos težkim nalogam, ki ga čakajo zlasti v zvezi s predstoječo olimpijado na Japonskem. V mednarodnih pravilih je zlasti važna točka, da mora biti v državnem olimpijskem odboru zastopana tudi vrhovna športna oblast, v našem slučaju torej ministrstvo za telesno vzgojo. Ta zahteva se nam zdi popolnoma upravičena, zakaj z neposrednim sodelovanjem ministrstva se bo dvignila moralna, kakor tudi materialna moč našega JOO. Sestava JOO, v kateri ne bi odločali le predstavniki športnih zvez, se nam zdi potrebna tudi radi tega, da bi prišlo v JOO nevtralne osebnosti, ki ne bodo štitele le interese organizacij, temveč zlasti interese skupnosti, to je interese čim boljše državne reprezentance in afirmacije na olimpijskih igrah. Ob priliki berlinske olimpijade se je namreč zgodilo, da so prišli v našo olimpijsko reprezentanco

tudi ljudje, ki sploh niso več tekmovalci in ki nikakor niso bili dozorili težkim borbam z najboljšimi na svetu. Nekateri so to tudi sami čutili — in so sicer potovali v Berlin, toda niso prestopili praga tekmovalne arene, temveč so se lepo podali na tribune med gledalce. Mislimo, da se kaj takega ne bi zgodilo, če bi se v družbi JOO pojavil mož, ki bi z avtoriteto ministrstva branil tezo, da smemo k olimpijskim tekmam prijaviti le dozorle tekmovalce.

Do sem je torej vse v redu, kar se tiče razširitve JOO; sodelovanje ministrstva ne enem ali dveh delegatih, bo stvari samo v prid. Širijo pa se tudi govorice, da nameravajo v nov JOO sprejeti tudi razne vidne osebnosti iz vrst finančnikov, industrijalcev, trgovcev itd. V JOO naj bi prišli torej tudi mecen. Kakor je stvar navidezno simpatična, vendar se moramo vprašati, na katere gospode se tukaj misli? Komaj verjetno se nam zdi, da bi se čez noč pojavili velikodušni olimpijski mecen, ko pa jih ni bilo, ko smo jih iskali s ponovnimi pozivi in prošnjami po vsem jugoslovanskem časopisu, in ko smo jih iskali po ulicah ob priliki vsakoletnih nabiralnih dni za olimpijado! Ob tej priliki si dovoljujemo opozoriti na drug predlog: v okrilju JOO naj se izvoli poseben finančni odbor, kateri naj bi imel edino nalogo, da zbira sredstva za olimpijske priprave in ekpedicije, ki pa ne sme in ne more imeti vpliva na delovanje glavnega odbora, ki ima posebno idejno in strokovno nalogo!

Slovenski šport in JOO

Vse doslej je bilo med slovenskimi športniki krogi premalo zanimanja za sodelovanje pri vrhovni organizaciji JOO. Slovenski športniki so bili agilni, kadar je bilo treba organizirati dan za nabiranje olimpijskega fonda, pridno so se tudi pripravljali za olimpijska tekmovanja, toda gospodje okrog JOO nam tega nikoli niso priznavali. Sicer se ne bi moglo zgoditi, da Slovenci, ki smo dajali v olimpijsko reprezentanco do 40% jugoslovanskega moštva, ne bi imeli primernega števila svojih zastopnikov tudi v JOO! Dejstvo, da je bil vse doslej v JOO le po en predstavnik slovenskega športa, dokazuje dovolj jasno, da smo bili — zapostavljeni.

Kakor čujemo, nameravajo v bodoči JOO pritegniti tudi nekaj osebnosti, ki so doslej uspešno delovale na polju privatne športne iniciative. Naloga slovenskih predstavnikov na bodočem izrednem občnem zboru JOO pa bo, da se bodo zavzeli za to, da bo v naši novi olimpijski organizaciji primerno zastopan tudi slovenski šport!

Mariborski šport

Nogomet.

SK Zelezničar si je s svojo nedeljsko zmago na »Zelo vroči« tleh v Trbovljah zasluženo priboril 2 točki in s tem osvojil častni naslov »Prvaka Slovenije«. Klubova rezerva in naraščaj še nosijo naslov prvakov Maribora, kar je dokaz, da klub zelo resno in marljivo deluje. Doseženi uspehi naj mu bodo vzpodbuda za nadaljnje delo.

Prvenstveno tekmovalstvo II. razreda je v nedeljo prineslo več presenečenj. Favorit SK Mura iz Murske Sobote je nenpričakovano podlegel v Dolnji Lendavi proti napredujočemu Starčevemu moštvu z 2:1 in s tem izgubil precejšnje na prvenstvo v okrožju. Gradjanski je na svojem terenu le s težavo rešil 1 točko proti dobro razpoloženi Slaviji s Pobrežja z rezultatom 2:2, vendar je zaradi poraza Mure stopil na čelo tabele z naskokom 1 točke. V Ptuiju je Drava zmagala nad oslabilnim moštvom svojega mestnega rivala SK Ptui z 2:0 ter ga s tem potisnila na zadnje mesto tabele.

Lahka atletika.

Državna realna gimnazija je priredila uspešni meeting za prvenstvo zavoda. Številni tekmovalci so dosegli zelo lepe uspehe. Rezultati 1.60 v skoku v višino, 5.87 v skoku v daljino, 14 m v metu krogle in drugi, dokazujejo, da je med dišavcem mnogo izrazitih talentov, ki bi z marljivim treningom pod strokovnim vodstvom dosegli lahko še mnogo več. Meeting so vodili poštvovalni lahkoatletski sodniki, ki imajo po ukinitvi neverjetnega IJAZ vse delo na f. a. polju na svojih ramah. Ako bi se še tem poslednjim pionirjem lahke atletike vzela neodvisnost, bi usnehi nedvomno padli na minimum ter bi nastale prilike, kakor vladajo sedaj v nogometu. V nedeljo 2. maja prireja Maraton svoj pomladanski meeting.

Glavna skupščina jugoslov. zimskošportne zveze

Jugoslovanska zimsko športna zveza sklicuje XV. redno glavno skupščino za nedeljo 6. junija 1937 v Ljubljani s pričetkom ob 8. Lokal bo objavljen kasneje.

Dnevni red:

1. Otvoritev in pozdrav predsednika.
2. Določitev verifikacijskega odbora, zapisničarja in 2 overovalteljev zapisnika.
3. Poročilo generalnega tajnika.
4. Poročilo odsekov.
5. Poročilo blagajnika.
6. Poročilo nadzornega odbora.
7. Predlogi upravnega odbora in članov.
8. Sprememba pravil in pravilnikov.
9. Predlog za zvezna službena glasila.
10. Določitev sedeža Zveze za 1937-38.
11. Odobritev proračuna za 1937-38.
12. Volitev upravnega, nadzornega odbora ter razsodišča.
13. Slučajnosti.

Če ob določen uri ne bo navzočih zadostno število članov za sklepčnost po § 13. Zveznih pravil, se bo vršila skupščina pol ure kasneje brez ozira na število navzočih.

Pravico prisostvovati skupščini imata dva delegata vsakega člana Zveze, ki morata predložiti od klubskih funkcionarjev podpisano in s štampiljko opremljeno poovernico, v kateri mora biti označeno, kdo od delegatov ima glasovalno pravico. Klubi ki bi bili v zaostanku s plačili pri Zvezi ali podvezah, nimajo glasovalne pravice.

Predsedstano podzveznih delegatov: Na dan pred skupščino, 5. junija t. l. ob 14 se vrši v zveznem lokalu Tvrčeva cesta I-IV predstavanje, na katerega naj pošlje vsaka podzveza svojega delegata. Pravico prisostvovati temu predstavanju ima-

jo tudi drugi delegati klubov. Na tem predstavanju podzveznih delegatov se bo še enkrat pregledalo in popravilo gradivo za skupščino, ter za večerni sestanek vseh delegatov.

Sestanek klubskih delegatov. — Na predvečer skupščine, v soboto 5. junija t. l. ob 20.30 se vrši v damski sobi kavarnе Emone običajni vsakoletni sestanek vseh klubskih delegatov, ki bodo prispieli v Ljubljano že v soboto. Namen tega sestanka je doseči soglasje pri spremembah pravil in pravilnikov, ter predelati ostalo gradivo za skupščino, da bo nato skupščina potekla kar najhitreje in složno.

JZSZ — Zbor smukih učiteljev. Opozarjamo vse učane in odbojnike, da se vrši drevi redna seja in sestanek ob 20.30 v zvezni pisarni. Zaradi važnosti seje prosimo, da se je udeleže točno in polnostevilno — Načelnik.

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov. Seja t. o. se vrši v petek 30. t. m. ob 20 v klubski sobi kavarnе Union, vhod iz Franklanske ulice; ob 20.30 istotam seja upravnega odbora. — Tajnik I.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 29. aprila: 12.00 Zvoki z ruskih poljan (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Naša pesem, naša godba (plošče) — 14.00 Vreme, borza — 18.00 Radijski orkester — 18.40 Slovenska za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarik) — 19.00 Čas, vreme, poročila, spored obvestila — 19.30 Nac. ura: Predavanje min. za telesno vzgojo — 19.50 Zabavni kotiček — 20.00 Koncert suit (Radijski orkester) — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Saxofon solo, Miloš Zherl.

Drugi programi

Cetrtek, dne 29. aprila: Beograd-Zagreb: 21.00 Zbor »Mokranjca« — Dunaj: 19.30 Koncert po željah — 20.35 Nove selarske pesmi — 21.20 Veseli nasveti za pomlad — 22.30 Plesna glasba — Budimpešta: 19.15 Vokalni koncert — 21.05 Plošče — 22.10 Igra — Trst-Milan: 17.15 Vokalni koncert — 21.00 Opera — Rim-Bari: 21.00 Instrumentalni koncert — Praga: 19.35 Humoriistična ura — 20.45 Orkestralni koncert — 21.25 Igra — 22.30 Plošče — 22.45 Plošče — 23.00 Plošče — 23.00 Plesna glasba — Berlin-Hamburg: 20.30 Plesni večer — Köln: 20.10 Wagnerjeva opera »Tristan in Izolda« — Köln: 20.10 Caruso poje — 20.45 Mozart Beethoven večer — Frankfurt-Moskovo: 20.10 Umetnostni večer — Strassbourg: 21.30 Opera — Bukarešta: 20.15 Orkestralni koncert — 21.00 Cerkevni zbor.

Posestvo

na Bregu pri Borovnici, obtožeče iz hiše z vpe-ljano gostilno in hiše z že obstoječo trgovino, komfortne enonadstropne stanovanjske hiše, elektrika, vodovod, z obširnimi, zraven spadajočimi gospodarskimi poslopji, ležeče tik ob potoku — ugodno napravo. Zelo primerno za tekstilno ali lesno industrijo. — Informacije daje Občinska hranilnica na Vrhniki.

Št. 1058/1.

Razpis

Občina Prevalje, srez Dravograd, razpisuje pragmatični posle: glavnega tajnika, ki opravlja tudi blagajniške posle, in pomožnega tajnika za evidenčno službo in voj. referat.

Predpisana šolska izobrazba za obe mesti je popolna srednja ali njej enaka strokovna šola z zaključnim izpitom. Za mesto glavnega tajnika je potrebna tudi varščina 5000 Din v gotovini ali v hranilnih knjižicah ter se želi vsaj triletna praksa v samoupravni službi.

Pravilno kolokovane prošnje, opremljene z listinami po § 7 in 8 uredbe o obč. uslužbenih, je treba vložiti pri tej občini v roku 30 dni po objavi razpisa v »Slovenem listu«.

Občina Prevalje, dne 26. aprila 1937.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda. Dina 1.—; šent-tovanijski oglasi Dina 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Dina 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega snajeta se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po Dina 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

* KINO *
TEL. 22-21 UNION

Danes poslednjič ob 10. in 20. uri svetovno znani variete

TRIJE FRATELLINI

s pestrimi dodatnimi točkami.

Ne zamudite te zadnje prilike!

TEL. 27-30 SLOGA

Vrhunec filmske umetnosti

IRENA

v glavni vlogi: Štefaldina Katnikova, Lili Dagovar, Sadina Peters, Karl Schönboeck

TEL. 21-24 MATICA

Premiera!

Film iz življenja golencev ameriške zračne vojne: akcija, drama

Jekleni orli

v glavni vlogi: Wallace Beery, Robert Young

≡ Predstave ob 16., 19. in 21. uri ≡

Službodobe

Vestno in zmožno

pisarniško moč išče takoj notar Kenda na Brdu. (b)

Iščem potnika s kavčijo

za prodajo brezkonkurenčnega artikla. Ponudbe upravi "Slovenca" pod »Od 3 do 5000« št. 6727.

Postrežnik

mlado, pridno in pošteno iščem za sredo in soboto. Naslov v upravi "Slovenca" pod št. 6728. (b)

Denar

Posojila dajemo

državnim in privatnim namencem v Ljubljani v gotovini in blagovnih bonih Herma. Informacije Tavčarjeva 2. (d)

Bančno kom. zavod

Maribor, Aleksandrova 40 Vam vnovči vloge vseh denarnih zavodov najboljši. Pišite samo na naš naslov, nakar vam bomo poslali gotovino po pošti vnaprej. Za odgovor 3 Din znamk.

Al. Planinšek

Ljubljana,

Beethovnova 14/I,

telefon 35-10

vnovči vloge

vseh denarnih zavodov najkulantneje takoj v gotovini in daje informacije brezplačno.

Auto-motor

Naprodaj tovorni avto

z eno tono nosilnosti. Več se poizve pri Gregor & Ko., Ljubljana. (t)

Stavbeni material

izolacija vseh vrst, heraklit, keramika, mavec, lepenke salomil-strehe in cevi itd. najceneje pri

MATERIAL trg. družba z. o. z
Ljubljana, Tyrševa c. 36 e
Telefon 27-16

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, ruvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Obrt

Gumbe, plise, entel, ažur predtisk in monograme hitro izvrši Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. (t)

Prodamo

Trenchcoate

vetrine suknjiče, novosti za športne obleke - nudi ceneno Presker, Sv. Petra cesta 14. (t)

Izredna prilika!

Umetno sušeni parketni odpadki poceni pri F. Vertačnik, Masarykova 23

Moško in žensko dvokolo prvovrstni, jako poceni napredaj. Frankopanska št. 21. (t)

Sveža jajca

zajamčena, 720 komadov 330 Din, orehe, tanke lupine, 50 kg 230 Din - franko voznina, razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (t)

Fige! Pomaranče!

Fige razsute in majhne vence, pomaranče Jaffa, italijanske, španske, vse samo kvalitetno blago - kupite ugodno v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 48 »Zaloga južnega sadja«. (t)

Podpeški kamen

strokovno ocenjen kot prvovrstni, ki se lomi in obdeluje v vseh oblikah in vseh dimenzijah, dobavlja v vsaki množini iz lastnega kamnoloma stavbenik Mavrič, Tyrševa 55, telefon 33-82. (t)

»KAPPEL«
PISALNI STROJI

so najmoderneje konstruirani, trajni in v cenah brez konkurence. Plačilo v ugodnih obrokih. Zahtevajte neobvezno predvajanje. Rabljeni pisalni stroji se vzamejo v zameno. Samoprodaja pri tvrdki:

Kleindienst & Posch
Maribor
Aleksandrova cesta 44

Posestva

Kunaver Ludvik

gradbeno - strokovno naobraženi posredovalec. Cesta 29. oktobra 6, telefon 37-33 - ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Vnajem

Trgovski lokali

na zelo prometnem kraju, večji in manjši, pripravljeni tudi za manufakturno trgovino in trgovino s čevlji, v novi hiši, se oddajo s 1. junijem. Informacije daje stavbenik Mavrič, Tyrševa 55. (n)

SOBE

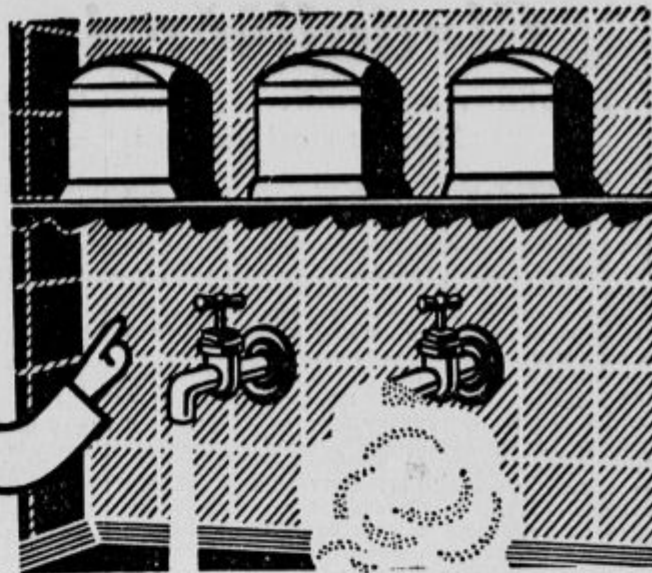
Opremljeno sobo

oddam s 1. majem. — Sv. Petra nasip 71/I. (s)

Lepo, sončno sobo

s posebnim vvhodom takoj oddam. Zrinjskega cesta 3/II, desno. (s)

Vsem nevarnostim kljubuje samo koža ...

...ki sem jo jaz utrdila...

Nič več ne more slabo vplivati na kožo, ki jo je utrdila NIVEA. Kajti Nivea vsebuje Eucerit, ojačevalno sredstvo za kožo, ki prodre globoko v kožo in ji daje tako rekoč novo življenje. S pomočjo kreme Nivea boste imeli nežno in belo kožo tudi kljub najtežjim domačim opravilom.

Stanovanja

ODDAJO:

Trisob. stanovanje

s kopalnico, v Dalmatinski ulici, oddam za 1. maj.

Trisob. stanovanje

s kopalnico, na Opekarski cesti, oddam takoj. Poizvedbe: Gradbena pisarna, Rimska cesta 2/I.

Kupujte svoje potrebščine

pri tvrdkah ki inserirajo v našem listu

MAJNIŠKE KIPE

vseh velikosti, umetniške in navadne izpeljave, bele in barvane kupite po najnižjih cenah v trgovini

H. Ničman, Ljubljana

Kopitarjeva ulica št. 2.

Proti listnatim ušem in gosenicam na sadnem drevju, vrtnicah in okrasnem grmičevju

SHELL BILJOBRAN POLETNI

bitro in izvanredno deluje, ter niti najmanj ne škoduje listju in bilkam. Obširna pojasnila in ponudbe zahtevajte od izdelovalca

JUGOSLOVENSKO SHELL D.D.

Zagreb, Gajeva ulica 5

Zahvala

Vsem, ki ste sočustvovali z nami ob bridki izgubi našega ljubega

dr. Karla Mikuša

odvetniškega kandidata

se iskreno zahvaljujemo. Posebna naša zahvala naj velja ugledni rodbini Likarjevi iz Kranja za vso ljubezen in skrb, katero je izkazala našemu dragemu Karlu v življenju in v njegovih zadnjih dneh, ter gospodu dr. Bežku iz Kranja za njegov trud in požrtvovalnost ohraniti nam draga pokojnika. Prisrčna hvala tudi vsem njegovim prijateljem in znancem iz Kranja, Škofje Loke in Ljubljane za spremstvo k njegovemu zadnjemu počitku in poklonjeno lepo cvetje.

Ljubljana-Split, dne 28. aprila 1937.

Zalujoča rodbina Mikuš-Rimondo.

za spomladansko zdravljenje

ZDRAVILNI
ČAJ
PLANINKA

Reg. br. 2007/32.

Rudolf Timmermans:

34

Junaki iz Alcázarja

Več dni stoji top ondi v postojanki in strelja v bližnji guberni militar. Toda pahljačasta taktika obleganecv izbornu deluje. Top razdira zidove, ne uničuje pa človeških življenj.

Hujši in nevarnejši ko vse topništvo so še zmeraj rdeči strelci. Prežijo na sleherni gibljaj, ki ga morejo zaznati skozi okno in takoj začnejo streljati nanj.

Zjutraj, dne 4. septembra, je obstreljevanje še posebno močno. Top neprestano bljuje svoje granate. Strojne puške pometajo po oknih. Zdaj je tudi že nekaj ranjenecv.

Iz kletine odprtine hospitala frčijo ročne granate in izstrelki z užigalnimi snovmi. Majhni plameni zagorijo, a jih je moči koj spet zadušiti. Tudi iz samega hospitala frčijo ročne granate semkaj, ki pa povzročajo malo škode, ker malokdaj zadevajo v okna.

Tedaj se izrine iz kletine odprtine gumijasta cev in že začne brizgati iz nje: bencin!

Danes nas pa hočejo ugonobiti, pomisli Francesco in strelja zagrizeno v cev, prav v odprtino kleti. Vidi, da zadeva, ko se razlegne kratek vzklik, ki prevpije pokrogel in ko nastajajo kratki odmori v ognju, ki ga rdeči razspajajo. A miličniki očividno dobivajo vedno nove rezerve.

Neki guardia civil, ki se bori poleg Francisca, mahoma klecne na kolena in se ko mrtev nasloni na steno. Iz prsi mu brizgne svetla kri po sivi uniformi. Francisco se je stresel: »Tako bi mogel tudi jaz koj obležati!« — A slabost ga kmalu mine. »Streljati,

streljati!« zavpije sam sebi in njegovi strelji neprestano šklopočejo.

Major Lecanda, ki ta dan poveljuje tu zgoraj, je v začetku nenadnega topovskega napada poslal Pabla, da sporoči v Alcázar, naj mu pošljejo ojačenje, da

Pablo, najmlajši vojak v Alcázarju

odnesejo ranjence, ker potrebuje vse svoje ljudi za bojevanje.

Pablo je najmlajši vojak, trobentač polka. Ima šele štirinajst let in je suhoten in uren fantič. Puške

še ne more držati. A vedno je povsod pričujoč, neumorno in vedno je pri rokah, kjer ga kdo potrebuje. Zdaj je hušknal nazaj čez esplanado, ki je v ognju rdečih strelcov z onstran reke Tajo, a je zdaj zavarovano z majhno podzidano zgradbo. Plazeč se ob njej, je ta pot skoraj brez nevarnosti, vendar se zdi Pablo predolga. Naglo ko blisk steče kar pokoncu čez esplanado. Krogelje žvižgajo krog njega, pa tako blizu, da misli, zdaj zdaj ga je že zadelo. Vendar ne občuti ničesar in drevi naprej k Alcázarju, sporoči ondi naročilo in hajdi! — spet naglo nazaj! Zdaj je malce previdnejši, v varstvu zgrade. A že je pri majorju Lecandi, rekoč: »Povelje izvršeno!«

»Kaj imaš pa tule?« Lecanda mu vzame čepico z glave.

»Nič ne vem.«

»No, srečo si imel, Pablo! Si že hraber dečko!«

Puškina krogla mu je bila prestrelila čepico. To je bilo tisto, kar je bil prej tako blizu čutil!

Tedaj se z bučanjem bliža sovražni tank. Hitro in nemoteno jo maha po svoji poti. Ko tedaj v Hospitalu de afueras, si misli Bernardo. A odtlej je že cela večnost!

Tank zavije v ulico zraven vojaškega poveljstva. S hospitala nenehoma streljajo. Tank se zažene v železna vrata, Puerta de hierro, in jih razmakne vsakebi. Zdaj bodo rdeči prihrumeli v naskok!

Tam ob vratih hospitala se začne vse gibati. Ali se bodo zagnali semkaj? Takoj pomeri Bernardo železni pramen svoje strojne puške tjakaj. Kako ti to žvižga in frlizga in odmeva! Noben rdečkar si ne upa ven.

Celoletna naročnina na:

Leposlovno in ljudsko knjižnico
Zbirko domaćih pisateljev
4 vezane knjige mesečno
Zbirko mladinskih spisov

JUGOSLOVENSKA KNJIGARNA